

1937

3660 12

№23-24

ბიზნესი

ამაოდ დამპყრობნი

„ვეფხისტყაოსნის“ დაწერიდან 750 წლის აღსანიშნავმა ზეიმმა საბჭოთა კავშირის ყველა მოქალაქე დააინტერესა; ვინაიდან რაც ხილულ ქვეყანაზე ხდება მისი განცდა-გაგება ადვილია, გადაწყვეტე ჩემი ოცნება ან თუ გნებავთ „მუზა“ უხილავ ქვეყანაში გამეგზავნა. გამეგზავნა ოცნებით იმ ადამიანთა ფანტასტიურ სამყაროში, რომლებიც ოდესღაც თავისებურად „აფასებდნენ“ ჩვენს დიდ გენიას. ამ მიზანთან დაკავშირებით ჩემმა ოცნებამაც მიიღო უსხეულო „სულის“ გარეგნობა, სხვაგვარად რომ ვსთქვათ, მე თვითონ ოცნებად ვიქცე და შიგ კაკალ საიქიოში ამოვყავი თავი.

ამბავმა რუსთაველის მიერ „ვეფხისტყაოსნის“ დაწერიდან 750 წლის გასვლის დიდ სახალხო ზეიმით აღნიშვნის შესახებ საიქიოშიც მიადგია და გარდასულ ადამიანთა ერთ ბანაკში არაჩვეულებრივი შეშფოთება გამოიწვია.

მეც იმ ბანაკის დასათვალისწინებლად გავეშურე.

— როგორ! მის სახელს კიდევ ახსენებენ?! შეაჩვენოთ ღმერთმა წყეულები. — წამოიძახა ვიღაც ანაფორიანმა ბერმა.

— დალახვრულ იქნენ სატანისაგან მოქალაქენი საბჭოთა ქვეყნისანი მიმდევარნი საქმეთა ეშმაკეულთა! — დაუმატა მეორემ.

— ამინ! — დაუდასტურა მესამემ.

— ქცეულან შვილნი ესენი საბჭოთა ქვეყნისანი მიმდევრებად და კერძოდ მუხთლისა სატანისა და ზვარაკად ბოროტ მათ ეშმაკეულთა... რატომ ხელჰყვეს დღესასწაულად დაწერისა წიგნისა მის „ვეფხისტყაოსნისა“?! განა მცირედ აქვთ ძეთა ქართლოსანთა წიგნი საეკლესიოთი საცხონებელნი სულისანი?! დღესასწაულ ეყოთ თარგმანებაი წმინდისა ოთხთავისაი ანუ იგივე სახარებისაი, ანუ მრავალთავისაი. ანუ დაწერაი წამებისა წმინდისა მის შუშანიკისაი ანუ წმინდისა წერილისა მის ანგელოზ მიხეილისაგან, ან სხვათა მრავალთა ეპისტოლეთა წმინდათა ჩვენთა... — გაისმა ვიღაც კლერიკალის შურიანი ხმა.

— რატომ გიკვირს საქმენი მათნი, ხომ გესმა მოძმეო ჩემო, რომ ქვეყანა იგი საქართველო და კავშირი იგი საბჭოთა ქვეყნებისა სრულიად ქრისტეს მიერ განდგომილთა, ავთა ურწმუნოთა შთენიათ! მაშ ვის წიგნს მოიწონებდნენ?

— განუტევებს სიტყვა წმინდა საეკლესიო და საქებარჰყვეს წიგნი ავი!

ასე მსჯელობდნენ უცნობი კლერიკალები. მე მათ თვალი ავარიდე და განზე გავიხედე. თვალწინ დამიდგა ვინმე ნიკოლოზ მღვდელის აჩრდილი, რომელიც ბრაზისაგან წვერებს იბღღენიდა:

— წავიწყმინდე სული! ხელიდან დამიძვრა! ახლაც არ ვიცი როგორ გადამიჩრა. წყეულ იყოს მანქანებაი სატანისა. წავიწყმიდე სული... წიგნი გადამიჩრა, მწვალეზღური წიგნი, ვეფხისტყაოსნად ხმობილი.

— არაფერიც არ გადარჩენილა, არხენად იყავი კურთხეულო მამაო. მე ვიხსენი სული ყოველთა მორწმუნეთა. მე დავსწვი და ჩავუშვი კრებული იგი წიგნთა მწვალეზღისა რუსთველისა მორევსა მას დიდისა მდინარისა მტკვრისასა. — მოესმა ანტონ კათალიკოსის „მანუგეშებელი“ ხმა.

— ამაოდ დაშვრი მამაო, კვაღადა ცოცხლობს და უფროორეს მქუხარებს სახელი მისი, რომელი იყო მთქმელი ლექსთა

ბოროტთა, რომელმან ასწავლა ქართველთა სიწმინდისა წილ ბოროტი ბილწება და განრყენა ქრისტეანობა. წინაპართა ჩვენთა საღმრთოდ ხოლო ჩამომავალთა ხალხთა ქართლოსანთა და აგრეთვე ერთა ყოველთა სათავისოდ თარგმნეს და მიიჩხიეს ბოროტი ლექსი მისი. — გამოეხმაურა მთავარ ეპისკოპოსის ტიმოთე გაბაშვილის აჩრდილი.

— არა დასაჯერებელ არს ამბავი ეგე, რადგან არა ძალ ედვათ ჩამომავალთა ხალხთა ქართლოსანთა, თარგმანებაი წიგნისა მის სათავისოდ, რამეთუ მოსპობილ არს წიგნი იგი ხელითა მიერ კურთხეულითა ჩემითა...

— ამაოდ დაშვრი, საწუხარს ესე. წიგნი იგი გავრცელეზღულ არს ათეულ ათასობით მრავალ ენათა ზედა, ხოლო ენასა ზედა ქართლოსიანთა გავრცელეზღულ არს ჟამსა სუფევისა საბჭოთა ხელისუფლებისა უმეტეს, ვიდრე ათეულისა ათასისა ხუთგზის ნამრავლისა.

ამ დროს კათალიკოს ტიმოთეს აჩრდილთან მენშევიკის აჩრდილი გაჩნდა. მუხლთ მოიყარა, ხელთა ჩონჩხები მალლით ალაპყრო და სასოებით წარმოთქვა:

— შემინდე მამაო!

— რა ცოდვა გაქვს, შვილო?

— წარვედ გზად სატანისა, მაცდუნა ეშმაკმა!

— აღიარე წრფელად ცოდვანი შენნი.

— საქმითა ეშმაკეულითა წავიწყმიდე სული ჩემი.

— რა ჩაიდინე?

— ბოლშევიკებმა მარტო ქართულად 60.000 ცალზე მეტი დაბეჭდეს... არც ისინი ცხონდებიან, მაგრამ მე ჩემს თავს ვწუხვარ...

— რა დაბეჭდეს? რა ჩაიდინე?!

— „ვეფხისტყაოსანი“ კურთხეულო მამაო. ჩემი ხელისუფლების დროს...

— მძიმე ცოდვაა.

— მე არ დამიბეჭდია, მაგრამ სხვების მიერ დაიბეჭდა.

— ბოლშევიკებმა 60.000 მეტი დაბეჭდესო. შენ დროს ალბად სამასი ათასი მაინც იქნებოდა. — წარბშეკმუხვნით სთქვა ტიმოთემ.

— არა 3 ათასი... შემინდე მამაო!

— შემინდვია შვილო. — ანუგეშა მოძღვარმა.

— არ შეიძლება, საშინელი ბოროტებაა. შენ რომ შეუნდო მე არ შეუნდობ. — წამოიძახა „მემარცხენე“ კრიტიკოსის კაპიტონ ჩიტირეკიაშვილის აჩრდილმა.

— შენ რაღას მემართლები? — იკითხა მენშევიკმა.

— ბოროტებაა, საშინელი ბოროტება. ცეცხლი მაგისთანა ქმნილებას! შიგ არაფერი სწერია.

— დაბნეულხარ შვილო: წერია და ეგ არის მთელი უბედურობა.

— არაფერი სწერია, კრინტიც არ არის ნახსენები!

— მაშ არ წავიკითხავს. — მოისმა უცნობი კლერიკალის აჩრდილის ხმა.

— წამიკითხავს, სტრიქონობით მაქ შემოწმებული, კრინტიც არ არის დაძრული არც 8 საათის მუშაობის შესახებ, არც კაპიტალისტურ წესწყობილების კრიზისის შესახებ, არც 1914 წელს დაწყებულ სოფლიო ომის შესახებ, არც ვერსალის ზა-

როს შეუდგა პოეტობას,
აღტაცება ჰქონდა კვიცის;
ძლივს დაწერა ორი სიტყვა, —
ამის მეტი აღარ იცის!..

„ღრმა აზრებიც“ გაუფრინდა
სიტყვის კონად დასაწერი
და დუგლადის ჯორივით დგას
მოლაღატე კალმის წვერი.

გმინავს... ოფლში იწურება,
გაგრძელება უნდა ოდის,
ქაღალდები დაახვავა,
მაგრამ ლექსი არ გამოდის.

ვისა და საქართველოს კათალიკოსის ამბროსის მიერ რომის
ეხლანდელ პაპის პიუს მე-13-სთან გაგზავნილ წერილის შესა-
ხებ. ცეცხლი ასეთ ნაწარმოებს!

— ჭკუა არეგია საბრალოს, შეჰკარით! — გაისმა უცნობი
აჩრდილის ხმა.

— თავი დაანებეთ! — მოისმა მეორე უცნობი კლერიკა-
ლის ხმა: — ჩვენ ყველანი და კაცი ეგე ერთ წერტილში ვცემ-
დით.

ხმა იგი სიმართლის ღალადება იყო. მუდამ ხმაშეწყობით
ილაშქრებდნენ „ვეფხისტყაოსნის“ წინააღმდეგ ყოველნი გა-
რეწარნი და ბნელნი ძალები. ილაშქრებდნენ მაგრამ ამაოდ
დაშვრენ. შოთას გენიის ნაყოფი მშრომელი ხალხის ხელში სა-
კაცობრიო კულტურის უდიადეს სამკაულად იქცა „ვით მარ-
გალიტი ობოლი ხელიხელს საგოგმანები“.

მედუზა

შოთა საჭიჩისა და იუმორის შესახებ

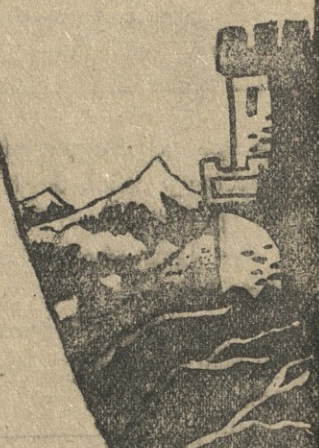
მესამე ლექსი კარგი აღს:
სანადიმოდ, საძღვრელად
სააშუკოდ, საღაღობოდ,
აქსანავთა სათრეველად
ჩვენც მათიცა გვიანების,
წოცა ოდენ თქვან ნათელად...

გონიერსა მწკრივნი უყვარს, უგუნურსა გულსა ჰგმიდეს.....

ორნი კაცნი მიდიოდეს:
 სადაური სადმე გზასა,
 ჟუანამან ნახა წინა
 ჩუარდნილი შიგან ჭასა,
 ზედ მიადგა, ჩაბყოდა,
 ტირს, იძახის ვაგლახ-ვასა.

ეგრე ჟუთხრა: „ამხანაგო,
 იყავ მანდა, მომიცდიდე
 წაუღო თოკთა მოსახმელად
 მწადსო თუცა ამოგზიდე“
 მას ქვეშეთსა გაეცინა,
 გაუკვირდა მეტად კიდე,
 შემოპყვილა: „არ გელოდე,
 სად გავიქცა, სად წავიდე“.

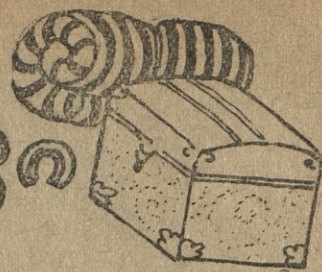
ლითა რუსთაველი

ცოცხალი

და მზითვენი

მოგესხნებათ: მზითვენი აღარაინ ეტანება ჩვენს დროში. ცოლზე კი აბა, ვინ იტყვის უარს, მით უმეტეს ზამთარში, თუ ლუშელიც უდგას და შეშაც საკმაოდ აქვს მომარაგებული.

ცოლისა და მზითვის შესახებ, ერთ, პატარა სამიჯნურო ისტორიას ვიამბობთ:

ახალგაზრდა იასე, უცოლშვილო, საბჭოთა კავშირის მოქალაქე, პრაქტიკაზე გააზნავნეს სოფლად, გასული წლის შემოდგომაზე.

სამიჯნურო, პირველი პრაქტიკაც იქ გაიარა იასემ.

ცქრიალა გოგონა მოეწონა, კოლმეურნე — ლელო.

არ იცნობდა იასე ლელოს, შორით იღაგებოდა და მხოლოდ იასეს გულისცემა და ყურების აწითლება იყო მათი ყოველდღიური, შემთხვევითი შეხვედრის დასაწყისი და დასასრული.

ერთ დღეს მარტოდ-მარტო მოდიოდა ლელო ორღობეში, ხელთ ყურძნის აკიდო ეპყრა და მილილინებდა. მისი ღიღინი იასემ შეაჩერა.

— ლამაზი ხარ გოგო, ლამაზი!..

ლელომ გადიკისკისა:

— ყოჩაღ! როგორ გამოიცანი? შენ ახალი რამე მითხარ, ეგ სიტყვები ხშირად მსმენია...

— ახალს ბევრს გეტყობდი, ხშირად რომ მხედებოდე.

— ხვალ საღამოს სოფლის ბოლოს ჭიაკოკონას დაანთებენ გოგობი!..

ლელომ კიდევ გადიკისკისა, შველივით მოწყდა ადგილიდან და ამ დროს დაშატრულ ჯაგანს ორი ქარვისფერი მტევანი მოსწყდა.

იასე ოთახში მტევნებს და გულში სიყვარულს ინახავდა დიდხანს.

§ § §

გვიანობამდე ენთთ გოგო-ბიჭებს ჭიაკოკონა სოფლის ბოლოს.

ერთი ჭიაკოკონა ქრებოდა იასეს წინ — გოგობმა რომ დაანთეს. მეორე ჭიაკოკონა უფრო ღვივებოდა იასეში — გოგონამ რომ დაანთო.

და როცა ჭიაკოკონის ნაცარ-ფერფლს შორის ორიოდ ნაღვერ-დალიდა დარჩა, განმარტოებულ გარინდულ იასეს ყურს ლელოს წკრიალა ხმა შეეხო:

— თქვენ აქ დარჩით მარტოდ?

— არა, თქვენთან ერთად.

წკრიალა ხმა შეჩერდა და განაგრძო:

— თქვენც მოგეწონათ ჭიაკოკონა?

— არა!

— მიზეზი?

— სიყვარულს არ ჰგავს, მალე იცის ჩაქრობა!

— თქვენ შეყვარებული ხართ?

— თითქმის...

— საწყალო!

— გეცოდებით?

— მე ყველა ავადმყოფი მეცოდება.

— და ექიმი რომ იყო?

— წამალზე მიგუთითებდი.

— ის წამალი რომ თქვენს აფთიაქში იყოს?..

— სულ ჩაქრა ეს ოხერი... მე მივდივარ...

სახლში მისვლამდე ხმა აღარცერტის არ ამოუღია.

ბიჭმა ხელი მოჰკიდა, ისე გადაიყვანა რუზე ლელო და ეზოში შესვლის წინ ქალმა უთხრა:

— გმადლობთ, მაგრამ რას იზამთ, აფთიაქი დაკეტილია...

§ § §

სითახედეთ ჩავთვლიდი მეამბნა ყველაფერი ის, რაც შემდეგ დღეებში მოხდა მათ შორის, რომლის მოწმე მე და იმ სოფლის არემარე ვიყავით მხოლოდ.

ერთის თქმა კი აუცილებელია, მოთხრობა რომ არ შეწყდეს: როცა მათმა რომანმა თანხმობის უკანასკნელ სტადიას მიაღწია, ქალმა წაიყვანა ვაჟი მშობლების გასაცნობათ.

ყველას უხაროდა სასიძოს სტუმრობა, ერთი მოუქცეველი ქათმის გარდა. და ვახშმის სამზადისში მოფუსფუსე ბებიის ხმა ხშირად მოისმოდა მარნიდან:

— ნეტაი განახვათ ქა, რა ბიჭი გამოუწერია ჩვენს ლელოს ქალაქიდანა!..

ვახშმის დასასრულს სასიმამრომ ისიც აკითხა, თუ როდის წაიყვანდა იასე ლელოს.

— სულ ცოტა ხანში! — სთქვა ვაჟმა და დაემშვიდობა.

§ § §

იასე სადიპლომო შრომას ამზადებდა.

და სიმამრთან დამშვიდობებიდან, ორი თვის-გავლის შემდეგ, ასეთი წერილი მიიღო სატრფოს ოჯახიდან:

„დაკარგული სასიძოვ!“

რა დაგემატა შე კაი კაცო. ამდენ ხანს როგორ ვერ გადაწყვიტე ითხოვ თუ არა ლელოს! თუ არ გინდოდა ვერ სთქვი? ერთ კლირას კიდევ გიცდით თუ არ გინდა შემხვეწნი მოგიკედეს.

შენგან დავიწყებული — სიმამრი“.

წერილის მიღების დღესვე მისწერა პასუხი სასიმამროს:

„ძვირფასო სასიმამრო!“

დიდი ბოდიში იმისათვის, რომ ამდენ ხანს არ გამოგვზავნე ბა-რათი. თქვენი ქალი რომ არ მყვარებოდა, სახლშიც არ მოვიდოდი. რაც შეეხება ქორწილის დაგვიანებას, უნდა მოგახსენოთ, რომ ამაში მე არ ვარ დამნაშავე. მაშინ ვერ გაგაზრდეთ მეტქვა ერთი რამის შესახებ: ახლა მოკლე ხანში ბიძაჩემი ჩამოვა თქვენთან და ის მოგელაპარაკებათ ამის გამო. ქალი არ გაათხოვოთ, დამიცადეთ.

თქვენი — იასე“.

ქორწილის დაგვიანება იასეს მხრივ, რასაკვირველია, სადიპლო-მო შრომა იყო.

სიმამრს კი სულ სხვა რამ ეგონა და აი რა მოხდა:

იასეს ორიოდ დღე უკლდა სადიპლომო შრომის დამთავრება-მდი, როდესაც მისი ბინის კარებთან ავეჯით დატვირთული ურემო გაჩერდა.

ოთახში სიმამრი, სიდედრი და საცოლე შემოვიდა და მისალ-მების შემდეგ სიმამრმა სთქვა:

— მორცხვი ყოფილხარ ძამია, გაუბედავი, ცხოვრება გავიძნელ-დება. რათ მინდოდა ბიძაშენი ან შენი მორცხვობის ცდა, მე არ ვიცოდი რომ მზითვენი იყო საჭირო?!

და ვიდრე ავეჯს შემოიტანდნენ ვეებერთელა ბოხჩა შემოათრი-ეს ოთახში.

ახლაც არ ვიცი როგორ გადმოგცეთ იასეს იმწუთინდელი გაბ-რაზება. კინაღამ ატირდა: სასწრაფოდ ვცა ბოხჩას, ამოიღო რომე-ლილაც ნივთი, უნდა დაეყვია „სირცხვილი თქვენიო“ და ეს ნივ-თი ფანჯრიდან ესროლა, მაგრამ თვით ნივთმა შეაკავებინა თავი.

ეს ნივთი არც ოქროს საათი ყოფილა, არც ბროლის გრაფინი, არც სიმამრისა ან საცოლის ხათრმა შეაკავებინა თავი: რა ექნა, ბოხჩასთან მისვლისთანავე პირველად „ვეფხისტყაოსანის“ აკადე-მიური გამოცემა შერჩა ხელში.

გ. ივანიშვილი.

ქიშკიბუქა & ვასცაბუქა

„რუსთაველოლოგები“

მწერლობა რომ ძნელი იყო, ყველა მწერალი ნიჭიერი იქნებოდა.

შიშტიბუქას ნათქვამი.

ამ დღეს სტუმრად გახლდნენ შიშტიბუქა და ვასცაბუქა ერთ ძველისძველ ნაცნობთან—ფოსტალიონ მარკიშვილთან. ნაკითხი კაცია ფოსტალიონ მარკიშვილი. თბილისელი არცერთი მოქალაქის წერილი არ არის, რომ აღრესათან მისვლამდე ზეპირად არ იცოდეს. ხანდახან წინგსაც კითხულობს და გატაცებით უყვარს მოპოეტ-კრიტიკოსო ხალხი.

— მე ავჭალის თალგამი ვარ, შენ აჭარის მანდარინი, თუ დავითრო მასპინძელი დაშაყარე ნაფტალინი...

ასეთი ექსპრომტით შეალაჯა შიშტიბუქამ მასპინძლის, ფოსტალიონ მარკიშვილის ბინაში და ვიდრე მაგიდას მიუსხდებოდნენ ვასცაბუქაც არ ჩამორჩა შიშტიბუქას და ასეთი აფორიზმი ჩააბუღებულა:

ხანამ დრო გვაქვს მოვიღვინოთ მასპინძელი შაქარ-ყანდა, თორემ როცა დავებრდებით არ ვიქნებით ახალგაზრდა.

და სალამ-ქალამის შემდეგ გაშლილ მაგიდას შემოუსხდნენ.

მათ გარდა მაგიდას ერთი ფრიად სასიამოვნო სტუმარი ამშვენებდა: ლირაგოს-პროზაიკოს-მწერლიკოს-მთარგმნელიკოსი არდალიონ ტირიფონელი.

— ბიჭო, გოჭს უყურებ, ღრანჭი რავა დაბრწყვია მაგ ღორიშვილს? — გადაუჩურჩულა ვასცაბუქამ შიშტიბუქას.

— მაგას მე უმიზნებ, ღმერთი არ გაგიწყრეს, სული არ წაიწყმიდო, თორემ თუ დავავლე ხელი... ფანჯარა არ გამამტვრევინო იცოდე.

ნერწყვის ყლაპით აათვალ-ჩათვალა ღვინო ჩვენმა სტუმრებმა მაგიდაზე დაღებულ ხორავი.

— მგელივით მომწვიდა, ეს ოხერი! სახლში მინდოდა პურის

ჭამა, მაგრამ აღარ ვქენი, მასპინძლის შერცხვენა, არ მინდოდა. — სთქვა ვასცაბუქამ და გალესილი დანა შემწვარი გოჭისაკენ გააქანა.

— ბოდიში, — მიმართა მასპინძელმა ვასცაბუქას, — ქართული ადამი არ მინდა დავაზღვიო, ატბივნოის მოველი, ხომ გაგიგონიათ? ჰო და, ვიდრე ის არ იქნება გთხოვთ ამითი გაერთოთ თავი. — და მასპინძელმა ვეებერთელა ვაზით მოხალული მზესუმზირა შესთავაზა.

— ბიჭო, ვასცაბუქა, დავიღუპეთ და ეს არის! ის ატბივნოის ამის გათავებხმდე თუ არ იქნა, მანამდე ჩვენც კი გავთავდებით და...

— ნუ გეშინია, ორი მარცვალი რომ გაკენიტო ორი მუჭა ჯიბეში უდურთ, სამ წუთში მაგის ჩენჩოს ხსენებაც არსად იქნება. მერე კი მე ვიცი.

კარგა ხნის ლოდინის შემდეგ ვასცაბუქამ ამოიკენესა.

— კაცო, მასპინძელი, მალე შეიწყვის ის თქვენი ატბივნოი?

მასპინძელს სახე აუწითლდა და ნერვიულად სთქვა:

— კრიტიკოსის შეწვა მე პირველად მესმის: ნუ თუ არ გავი-

გონიათ კრიტიკოსი ყორჩიხან ატბივნოი?!

შიშტიბუქამ და ვასცაბუქამ ერთხმად ამოიოხრეს.

— ბოდიში მასპინძელი, შორს ცხოვრობს ის თქვენი კრიტიკოსი? — ამოიღირიკოსა მთარგმნელმა არდალიონ ტირიფონელმა.

— რატომ იკითხეთ? — შეეკითხა მასპინძელი.

— არა, მე ისე, ვაი თუ სულ არ მოვიდეს...

— ე ბიჭო, ვასცაბუქა, მოიფიქრე რამე, თორემ ჭადრაკულადა ჩვენი საქმე!

— არხეინად იყავი შენ, ამ წუთში! — და ვასცაბუქამ დაიწყო.

— კაცო, მასპინძელი, თქვენ რომელ კრიტიკოსს უცდით? ატბივნოის? ბიჭო, ეგ ატბივნოი ის არაა დილას რომ შემომხვდა და მითხრა: ბოდიში, შეიძლება კარგახანს შემავიანდეს, თქვენ შეუდექით ჭამას და მეც გიახლებითო. ყორჩიხანი არ ჰქვიათ, თქვენ რომ ელოდებით?

— დიას.

— მერე კაცო, ის მამაცხონებულისშვილი ხუთი ახალგამოსულ წიგნის შესახებ სწერს რეცენზიას და ვიდრე ავტორებს არ

ჩამოუვლის, კარგად არ გამოიბრუება აქ რა მოიყვანს!

— ვინც მოვიდა გაუმარჯოს! — აიგნიდან მოისმა ამ დროს კრიტიკოს ყორჩიხანის ომახიანი ხმა და კარებში უწვერ-ულვაშო დარბაისელმა შემოჰყო თავი.

— ა, ხომ გითხარით მალე მოვა-შეთქი. — დიბლომატიურად წამოიბურტყუნა ვასცაბუქამ.

მცირე ხნის დაყოვნების შემდეგ ყორჩიხანმა სთქვა:

— პალტოს გახდას არ მთხოვთ, მაგრამ ოთახში პალტოთი ჯდომა უზრდელობაა და მასპინძელს რავა შევარცხვენ!

მერე ყველას სათითაოდ ჩამოართვა ხელი შემდეგი სიტყვებით:

— ნაფიცო კრიტიკოსი ყორჩიხან ატბივნოი... გთხოვთ მიცნობდეთ.

2.

პატივცემულმა თამაძამ, კრიტიკოსმა ყორჩიხან ატბივნოიმ მეშვიდე საღმებრძელო ასე დაიწყო:

— ოდეს არაბთა იმპერია აყვავებული იყო, იმ დროს ევროპელთა ქვეყნების ცხოვრება მიყრუებულად მიმდინარ-მინაკა-ღულობდა. იყო არაბეთს როსტევან მეფეო—სწორედ ამის შესახებ სთქვა შოთა რუსთაველმა. ეს ხალხები, პატივცემულო თანამესუფრენო, სულ ჩხუბსა და კინკლაობაში ჩავარდნენ და ოდეს რომელოთ უტურფესი ქალაქები გასწორდნენ მიწის პირსა ზედა და აღივადენ მიწისაგან პირისა, სავაჭრო გზებზე ბალახ-ბულახი აბიბინდა...

ეს ამბავიც არ გამორჩებოდა პატივცემულო თანამესუფრენო, შოთას კალამს, რომ დაეწერა, მაგრამ შესაძლებელია არ დასწერა... დიას, მე ამას თამაძად ვა-

...მოხალული მზესუმზირა შესთავაზა.

ცხადებ და რაც შეეხება ჩვენს გამომცემლობებს გაბედულად უნდა ითქვას, აქ, ამ სუფრაზე, რომ ცოტა ჰონარარს იძლევიან. მაშ რაღათ მეგობრობდა, თანამესუფრენო, ალექსანდრე მაკედონელი ქრისტეფორე კოლუმბს, თუ მათ საერთო გზა არ ჰქონდათ. ყველა

...ატბენომ მეშვიდე სადღეგრძელო ასე დაიწყო...

გზა რომში მიდისო—უთქვამს დიანოზა იყალთოელ-კაბადოციელ-მანალეთელს მგონი თემას გადავუხვიე... ჩვენ შოთას გაუმარჯოს.

— ვაშა!
— ვაშა!
— ვაშა!

— თანამემამულენო! — დაიწყო ვასტაბუქამ, — მარტო ტყავის ვეფხოსანი რაღა ღირს, ერთი იუბილე მარტო ამ ლექსის გულობიზა ეკადრებოდა მამის სულს ვფიცავ, ამის გარდა აიღეთ თუნდაც ქუჩუკყარამანიანი, შუშანას წამება, აში ბაჩუკი...

— რას როშავ! — შეუტია შიშტიბუქამ, — აჩი ბაშუკი თორნიკე ერისთავის დაწერილია, ნუ გამოყეყედე ბოლმე სიმთვრალის დროს... და საერთოთ თანამეკალმენო, შოთას შესახებ ლაპარაკიც არ ღირს, რადგან არა საბჭოთა მწერალს ქედს არ უნდა ვუხრიდეთ: აიღეთ ავთანდილი, ტარიელი, ფრიდონი, ნახეთ ისინი რომელ ნახატშიც ვნებავთ, განა ისინი გლეხები არ არიან? გლეხურები არ აცვიან? გლეხურები არ იმზირებიან სურათებიდან? მაშ მითხარით მეგობრებო, რატომ არ არიან ისინი კოლმეურნეობის წევრები? რატომ გამორჩა ეს რუსთაველს?!

— შიშტიბუქა სცდება თანამემამულენო. — თქვა ვასტაბუქამ თქვენ კარგად იცით, თუ რას ნიშნავს კორექტურა და წარმოიდგინეთ ამდენი წლის განმავლობაში შეიძლებოდა თუ არა გამოჩენილი კორექტორის წიგნიდან შოთას მიერ ნათქვამი ის ამბავი,

რომ მისი გმირები კოლმეურნეობის წევრები იყვნენ და ადვილი შესაძლებელია ბრიგადირებიც.

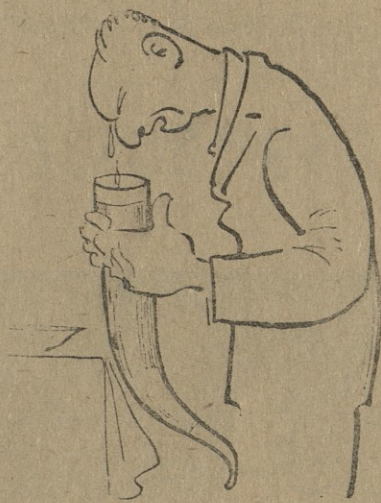
— მიჰქარავს ცრუბენტელა! — წამოიძახა შიშტიბუქამ.

და ვასტაბუქამ სიტყვა ვააწყვეტინა:

— ციმბალუკამ ბალი კვინტა, ელბიტემ კი კურკანტელა, მე კი არა შიშტიბუქავ, შენ თითონ ხარ ცრუბენტელა! შიშტიბუქამ ყანწი ჰაერში შეისრულა და ვასტაბუქას მიუღუქა:

— ჭოტმა ჭილყვავს ჭიბი მოსჭრა, ჭიამ ჭამა ჭანჭურთო, შიშტიბუქა მართალია, ვასტაბუქას პანჩურთო!

და გაზაგების მიზნით პატივცემულმა მთარგმნელმა არდალიონ ტირიფონელმა აღმოიკვნესა:

...ტირიფონელს ლაპა-ღუბით გადმოსცვიდა ცრემლები...

— სანუგვარო თანამეპონო. რარენო, თქვენ, ალბათ ვერა ჰგრძნობთ, რომა ვეფხის ტყაოსანს ნამდვილი წმინდა ნასტაია-

— რას როშავ! — შეუტია ვასტაბუქამ, — აჩიბაჩუკი თორნიკე ერისთავის დაწერილია...

ში პადკლადკა უღევს საჩრუ-ლად. მაშ ყურნი მომაპყარით: რომელმა შეჰქმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა...

— დაბრძანდით და ისე იგალობეთ, ბატონო არდალიონ. — დაუყვავა მასპინძელმა.

— ნიჩეო, ნიჩეო, პეშკომ ბუდუ სტაიაც, — უპასუხა არდალიონმა და განაგრძო: ზეგარდმო არსნი სულითა, ყვნა ზეცით მონაბერითა... და თითონ პერეგოდი გჰსინჯეთ თანამეპონორარენო!

ქტო ზღელალ ზემლია სვოიმი სილამი, კრუგომ სუშჩესტვო ზაპახომ ისპორტილ ნებომ ღუიტი...

ილი ვოტ ეტო, ნაპრიმერ: კაცი ათასად დაფასდა, ტოესტ:

ჩელოვეკ ტისიჩ რუბლ სტოიტ, დესიატ-პავედენია, ესლი ჩელავეკ ნეგოდნი ტამ პლოხო სინ ფამილია.

განა შეიძლება მთარგმნელის ნიჭს არ უჯერებდნენ ამა სტრიქონთა? მაგრამ, რა უწყიან გარეშეთა! ჩემი თანამეუღლე, ჩემო თანამეპონორარენო, რომელმაც ქართულის ინჩი-ბინჩიც კი არ იცის, ხშირად მიჯავრდება ბოლმე და მაყვედრის—რას გადააკალი თავი მაგ რუსთაველსა, მაგ თარგმანში რომ ვკითხულობ, ვგრძნობ რომ შენ რუსთაველზე უკეთესი ლექსთა თხზვა გეხერხებაო. ეს ამბავი, ჩემო თანამეპონორარენო, სამეულის თავმჯდომარემაც კარგად იცის ჩვენის ეზოისა! — არდალიონმა მერიქიფეს ყანწი აავსებინა და განაგრძო. — და ასეთ მდგომარეობა-

ში განა შეიძლება, რომ გუელ-ჩილი არ აქვითინდეს?

ტირიფონელს ლაპაღუბით გადმოსცვიდა „ცრემლები თვალოთაგან“.

ვასტაბუქამ ველარ მოითმინა:

— პატივცემულო თანამემამულე, ჩვენ აქ თქვენი ცრემლების სასმელად კი არ მოვსულვართ. მოგვეცი ეგ ყანწი!

ამ დროს მეორე ოთახიდან ფოსტალიონ მარკიშვილის ბავშვი შემოვიდა, თან „ვეფხის ტყაოსანი“ შემოიტანა და კრიტიკოს ყორჩიხან ატბიენოის მიმართა:

— ძია, ეს ადგილი ვერ გავიგე, ვერ ამხსნით?

სიჩუმე ჩამოვარდა. ბავშვმა ხმამალა წაიკითხა მისთვის გაუგებარი ადგილი:

„აწ რაცა აქა ვიშოვე საჭურჭლე დაუთვალავო, რაცა ვის გინდა წაიღეთ არვისი ვიყო მალაღვი. ერთხა ვიაჯო, მიაჯეთ, სააჯო არ საკრძალავი, საქმე რამე მიც თქვენშია თავისა დახამალავი“.

ყორჩიხან ატბიენომ ეჭვით ჩახედა წიგნს და ბავშვს ნაწყვეტ-ნაწყვეტად მიუგო:

— რა ვიცი ბიძიკო, ჩვენ, ეს, ოცი წლის წინათ გვაქვს ნასწავლი. მაგი შენ უფრო უნდა იცოდე, ახლა სწავლობ და... ისე საერთო აზრი თუ გინდა ვეფხის ტყაოსნის შესახებ... ისე ვინ გასწავლით ქართულში?

ბავშვს ხმა არ ამოუღია, სწრაფად გავიდა მეორე ოთახში და ორი წუთის შემდეგ მსხვილი ასოებით დაწერილი ასეთი განცხადება გამოიტანა:

უ ვ ე მ ა რ
„მ ნ წ ა ჯ ლ უ ი თ ა ი თ ი ზ ი ს“
შოთა რუსთაველის
უ ნ ს ა ხ ე ბ ლ ა პ ა რ ა ა ი
ა ჯ რ ძ ა ლ უ ი ი ა

როგორც თქვენ, ჩვენც ისევე მოგვეწონს ეს განცხადება, პატივცემულო მკითხველებო!

მ. გოგიაშვილი.
გ. ივანიშვილი.

ოთარ აფერუმიძე და შოთას აუროზები

კარგა ხანს დადიოდა თბილისში ოთარ აფერუმიძე და ლილინები: „ვან სოფელში რაშიაან ხარ, რას გვებრუნე“ და ზნე გვირსა“.

საერთოდ უყვარდა ნელი ხმით თილინი ოთარს.

— არა, ყველას რომ გვებრუნებდეს ბედი სოფელში, არა უშავს, მარა რაღა მე გვებრუნდე. კეთილებოდა და ეკამათებოდა იგი თავის თავს.

სოფელში ოთარს არაუშავდა, გვარიანად ცხოვრობდა, ძველი ორკლასიანი დამთავრებული ჰქონდა, ეხერხებოდა ყავრის ახდა და ტაბიკების კეთება, რასაც კარგი გასავალი ჰქონდა სოფელად. სოფელში ყოფნით ოთარი კმაყოფილი არ იყო. ვერც ქალაქში გადასვლას ახერხებდა მაგრამ მოხდა ისე, რომ ოთარის ბიძაშვილი „დიდი კაცი“ გახდა და ოთარმა სწორედ მას მიმართა: „ოდეს კაცსა დაეჭირვოს, მაშინ უნდა ძმა და თვისი“ო. ცხოვრების კიბეზე ნელნელა აღიან და მაინც ხდება, რომ ერთბაშად ვარდებიან. ჩვენმა ოთარმა კი სახელდახელოდ აირბინა საფეხურები და მოზრდილი მალაზიის დირექტორობაზე შეჩერდა. „რა ყვავი ვარდსა იშოვნის, თავი ბუღბუღი ჰგონია“ და შეიფერა ოთარმაც თანამდებობა, ნამდვილ ბუღბუღულად წარმოიდგინა თავი, მღეროდა, ყელს ყურძნის წვენით ასველებდა, მართალია ხმა და სმენა ხელს არ უწყობდა და ეს პატარა მიზეზი საკმარისი იყო რომ ბუღბუღლისთვის ვერ ეჯობნა გალობაში, მაგრამ დაღვებაში კი — აშკარად სჯობნიდა.

ჩვენ ვამბობთ ყვავიო, თორემ თვითონ ოთარს მზედ ჰქონდა თავი წარმოდგენილი და „ვარდთა და ნეხვთა ვინათგან მზე სწორად მოეფინების“, ოთარ აფერუმიძის მისვლა აღინიშნა ხელფასის გათანაბრებით.

საქმე ერთ წერტილზე არ გაყინულა. აფერუმიძემ გადახედა საწყობებს, სალაროს მანქანებს და ჩაილილინა: „მაქვს საქონელი ურიცხვი, ვერვისგან ანაწონები“ და ამას თავისი ლოლიკური გავრძელება გაიშუქნა. „მიეც გლახაკთა საქურჭლე ათავისუფლე მონები“. ოთარისათვის „საქურჭლე“ გაუგებარი დარჩა, რომ ყოფილიყო „საღვანე“ ან „საფქვილე“ კიდევ ჰო, მაგრამ ჭურჭელს ინახავენ შენობაში და სიმართლე უნდა ითქვას, შენობა არავისთვის მიუცია. „ქონების“ განთავისუფლება კი ხელდახელ მოაწყო, ის შტატი, რომლის „სასპეტობა“ მას ჩაჰბარდა, დადლილად გამოაცხადა და გაათავისუფლა, თან მოაგონდა: „იგი წავა და სხვა მოვა ტურფასა საბაღნაროსა“ და თავისი ხალხით შეავსო შტატი. ამ თავის ხალხზე განახორციელა „რასაც გასცემ შენია, რაც არა დაკარგულია“.

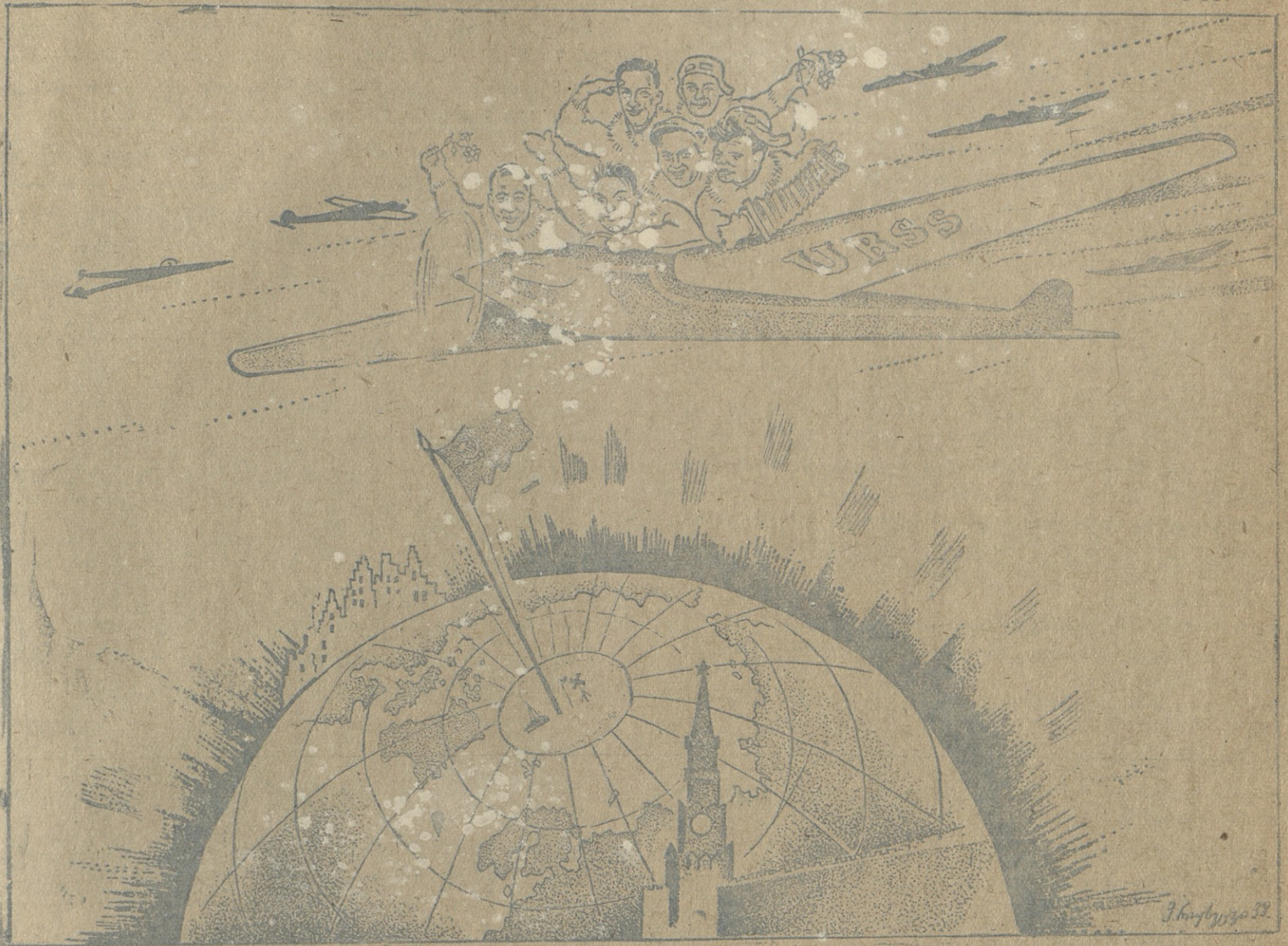
მაგრამ, როგორც ვიცით, საკუთარი ბევრი არაფერი ჰქონდა და სახელმწიფო ქონებიდან გასცა „ხედმეტი“ საათების, „მივლინების“, „პრემიური“ და სხ. თითქმის გამართლდა უკვდავი შოთას სიტყვები, რაც გასცა სანახევროდ მისი იყო, ზოგი საჩუქარს უგზავნიდა.

გენია და სინამდვილე

ნახ. რუსეცკისა.

სჯოგს სახელისა მოხვევა, ყოველსა მოსახვეველსა.. (შოთა)

მეჩხული საქმისა ქმელისა კაცივთა იყო ცნობილი. (შოთა)

ვნიდა, ზოგი პატივობდა, ზოგი ფულად უყოფდა. იყო კაცი განცხრომაში, რასაც მოჰყვა გამიჯნურება. სოფელში დბტოვებულ ცოლის ფედოსის შესახებ დაასვენა: „ხვალს ზიშორე და ვისა ვისგან ვითა დაითმობის“.

მოკლედ, მოხდა ფედოსის მივიწყება და საყვარლის გაჩენა და გამიჯნურებულმა ოთარმა გადასწყვიტა: „სვალს საყვარელსა უჩვენო საქმენი საგმირონია“ რა დიდი საგმირო საქმე უნდა ჩაედინა ოთარს, საღაროს გასაღები მის ერთგულ მოღარეს ებარა და ფული თავისუფლად და ძლიერზე გამოდიოდა, ენაიდან „გული კრულია კაცისა, ხარბი და გაუძღომელი“. ერთი სიტყვით, ჩვენი გმირი დასნეულდა თანამდებობის სენით: „რა აქიმი დასნეულდეს, რა ზომ გინდა საქმეხარი, მან სხვა იხმოს მკურნალი და მაჯისაცა შემტუბარი“.

ასეთი სნეულები ჩვენს დროში ექიმებს არ ეძახიან, მაგრამ თვითონ ექიმი, თითქოს გულთმისანიცა და ზედმიწევნით თავმდაბალი. ამ ექიმს შინსახკომს უხმობენ. ზოგი მანძილიდან ატყობს, თუ რა სენი აწუხებს ავადმყოფს და არ სჭირდება მოკითხვა, ცხენის ან ეტლის გაგზავნა, თითონვე მიდის მაჯის გასასინჯად. შინსახკომმა აფერუმიდის მჯავაც გასინჯა და წამალიც შესაფერისი გამოუწნა. დირექტორის თანამდებობა არ გაუქმებულა, მაგრამ ოთ-

რის შესახებ თამამად შეიძლება გვეთქვას „თუ თავი შენი შენ გახლავს ღარიბად არ იხსენები“ო, ენაიდან თავის მეტი აღარაფერი დარჩა „ურიცხვი საქონელიდან“ ეს იმ შემთხვევაში შეგვეძლოს გვეთქვას, თუ თავში არსებულს არსებით მნიშვნელობას არ მივაკუთვნებდით.

დარწმუნდა თუ არა, აფერუმიძე იმაში, რომ „უმზავსო საქმე ყოველი, მოკლეა მით ოხერია“, ვერ გეტყვით, მაგრამ რომ ზის ერთ აღგილს და ლიღინებს: „სხვადასხვა ჭირი ჩემზედა არ ახადია ძველია“ო, ამაში კი შე დარწმუნებული ვარ.

მოწყენილია ოთარ აფერუმიდის ბიძაშვილიც, მაგრამ „თუ მოყვარე მოყვარისათვის ტირს ტირილსა ემართლებს“. რასაკვირველია, კარგი იყო გაეთვალისწინებინა რის წარმოადგენდა მისი ბიძაშვილი, ან ეკითხა სხვისთვის, ენაიდან: „სხვამან სხვისი უკეთ იცის ხასარგებლო საუბარი“ და დროზე დარწმუნებულიყო: „კოკასა შიგან რაცა დგას იგივე წამოღინდება“, მაგრამ ესლა უკვე გვიანია. „დასრულდა ესე ამბავი ვითა სიზმარი ღამისა“ და მე რომ ვთქვა ესლა: „მო დევჯდეთ ოთარისათვის ცრემლი გუდის შეუშრობელი“ მეთქი სიცრუე იქნება და ხომ მოგესხნებათ:

„სიცრუე და ორპირობა, ავნებს ხორცსა, მერე ხულისა“.

სიმონ-ალა

თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს აზრის სწორ ფორმულირებას, ამის ნათელსაყოფად ერთი არაკისებური ძველი ამბავი მეტყველებს: ერთმა მძიმე დამნაშავემ, რომელსაც სასამართლომ სიკვდილით დასჯა გადაწყვიტა, იმ ქვეყნის მბრძანებელს პატიება სთხოვა. მბრძანებელმა თხოვნა შეიწყნარა და, სწრაფი გადაცემის მიზნით, ლაკონიურად უღებო:

„შეწყნარება, არ შეიძლება დაისაჯოს“.

მაგრამ ტელეგრაფმა ეს დებეზა ადგილზე დამახინჯებულად გადასცა ასე:

„შეწყნარება არ შეიძლება, დაისაჯოს“.

და თანახმად ამ დებეზისა, დამნაშავეც მისი მიღებისთანავე გაიყვანეს და დასაჯეს.

როგორც ხედავთ, უბრალო მძიმე ნიშნის ერთი ადგილიდან მეორეზე გადასაცვლებამ გამოიწვია ადამიანის სიკვდილით დასჯა მაშინ, როცა ნამდვილად ეს სსჯელი მას უკვე პატიებული ჰქონდა.

მოდით ახლა და ეხუმრეთ აზრის სწორ ფორმულირებას.

თქვენ კი თქვენს კორესპოდენციაში ჩოხატაურის აბანოს შესახებ, რომელიც არც კი აუგიათ და, მამასადამე, რომელიც ფაქტიურად ჯერ არც კი არსებობს, იწერებით: „ხალხი დარჩა აბანოს გარეშე“-ო.

თქვე კაი კაცო, აბანო რომ აგვოთ, შეიძლება არც ხალხი დარჩენილიყო როგორმე აბანოს გარეშე. ახლა კი ეს აბანო სრულიად არ არის და მამასადამე, ხალხიც სრულიად „უბანოდ დარჩა და არა „აბანოს გარეშე“.

რაც არ არის, იმის გარეშე ყოფნაც არ შეიძლება.

ასეთია ჩოხატაურელი იმ საქმის ვითარება, რომელსაც ეწოდება: სარაიონო აბანოს აგება.

რაიონულ ხელმძღვანელობას კი აკლია ამ საქმის მნიშვნელობის გაგება.

კიროვის რაიონულ სასამართლოს აღმასრულებელი ამაშუკელი თქვენ წარმოგიდგენიათ მძიმე დამნაშავედ, როცა მას სამი წელიწადია აღსრულებითი ფურცლის თანახმად, სისრულეში არ მოჰყავს კიროვის რაიონული სასამართლოს განაჩენი.

თავისთავად ცხადია, სამი წლის განმავლობაში უკვე გადაწყვეტილი საქმის სისრულეში მოუყვანლობა იმდენად გრძელი ბიუროკრატობაა, რომ აღმასრულებელს სრულიად მართებულად შეშვენოდა გვარად გრძელიშვილი... რადგან ისეთი გვარის კაცისაგან, როგორიცაა ამ შემთხვევაში ამაშუკელი, სრულიად მოულოდნელია მსგავსი საქციელი.

რა ზომის ხმარება რჩება ახლა ამხელა სიგრძის შესამოკლებლად?

ყოველგვარი იძულებითი ზომა შეუფერებელი იქნება სხვებისადმი ასეთი მორიდებული აღმასრულებლის მიმართ, როგორადაც, თქვენი აღწერის მიხედვით, გამოსჩანს პატივცემული ამაშუკელი თავისი აღმასრულებლის საკამათოდ გრძელი აღსრულებლობის მეტად სათნოიანი მანტიიდან.

მაგრამ ერთადერთისა და უკანასკნელი ზომის ხმარებას მაინც გირჩევთ: აიღეთ და გვარი „ამაშუკელი“ შეუცვალეთ მას ორი სიტყვით: „ამას უკელი“, ე. ი. უკელი გაჭიანურებას-თქო.

შესაძლებელია, ამან გასჭრას და ახლა მაინც მოიყვანოს სისრულეში ის თქვენი აღმასრულებელი ფურცელი.

ენუქა

კურს ველარ სცნობდა...

ტყიბულს აქვს ერთი „ბალნიცა“ მყის რომ განკურნოს სხეული.

კაცი, ჯანსაღად მისული უკან ბრუნდება სხეული.

თუ მივა ბავშვი როგორმე გაშვლელი გზისა შორისა. — დაწვება, არის ათი წლის. ადგება — ოცდაორისა.

მივიდა კოტე ხუჯაძე, ექიმის ნახვა ეწადა. სამ დღეს კიბესთან წოლილა, ორ დღეს ბალკონზე ეცადა.

მეექვსე დილა გათენდა, მოისმა რაღაც ხმაური; შემთხვევით შემოსულიყო ექიმი ფიცხელაური.

კოტეს მოთხოვა მოწმობა, რომ ხარ ნამდვილად ავადო, და თუ არა გაქვს, იცოდე, საქმე წავივა შევადო.

რაღაცა ხეირს ვერ გატყობ, ადექი შენდა-თავადო, მთაში ვერ მორჩი ყაზახო, რომ ჩამოსულხარ ბარადო?!

სთქვა და გავიდა მკურნალი, კოტე შეწუხდა ლოდინში. ადგა, გააღო პალატა შეწვა პირდაპირ ლოგინში.

მეშვიდე დილით გვიღავამ გაიგო საქმე კოტესი, „ტრუბკასთან“ ერთად მოარტყა დაცინვა უბოროტესი.

— შენხელა კაცი ლოგინში ტიფისთვის როგორ წვებო, აგრე ჩერჩეტი რაღა ხარ რომ შენით ვერ მორჩებიო!

დაწეკი, აღარ გაირყე, მოგიტანებენ წამალსო, დალიე, არ დააქციო. გარიგებ, როგორც მამასო.

კვლავაც გაიჭრა ექიმი. კოტე ელოდა შველასა, გამვლელსა და გამომვლელსა ეხვეწებოდა ყველასა:

— იქნებ მიშოვოთ წამალი, არ წამიყვანოთ სოფლადა, წყალიც მაკლია, რაც მქონდა ისიც დავღვარე ოფლადა.

ასე, ამგვარად, ჯახირით თვითონვე მორჩა სხეული — პურს ველარ სცნობდა ერთ კვირას სმა-ჭამას გადაჩეული.

მოდო, ნიანგო, ეს საქმე გავსინჯოთ გულისყურითა, ექიმი ფიცხელაური ვახტუნოთ ნიშადურითა.

აკ. თუზელი.

ახალი ნამცხვარი

საშაქარლამოში შევიდა ერთი მოქალაქე, ნამცხვარი მოითხოვა და თან გამყიდველს წვეკითხა:

— ხომ ახალია ეს ნამცხვარი მეგობარო? გამყიდველმა არაფერი უპასუხა.

მოქალაქეს უნდოდა კითხვა კიდევ გაემეორებინა იქნებ ვერ გაიგო, მაგრამ გამყიდველმა აღარც დააძალა, ისე სწრაფად მიაწოდა მოთხოვნილი ნამცხვარი.

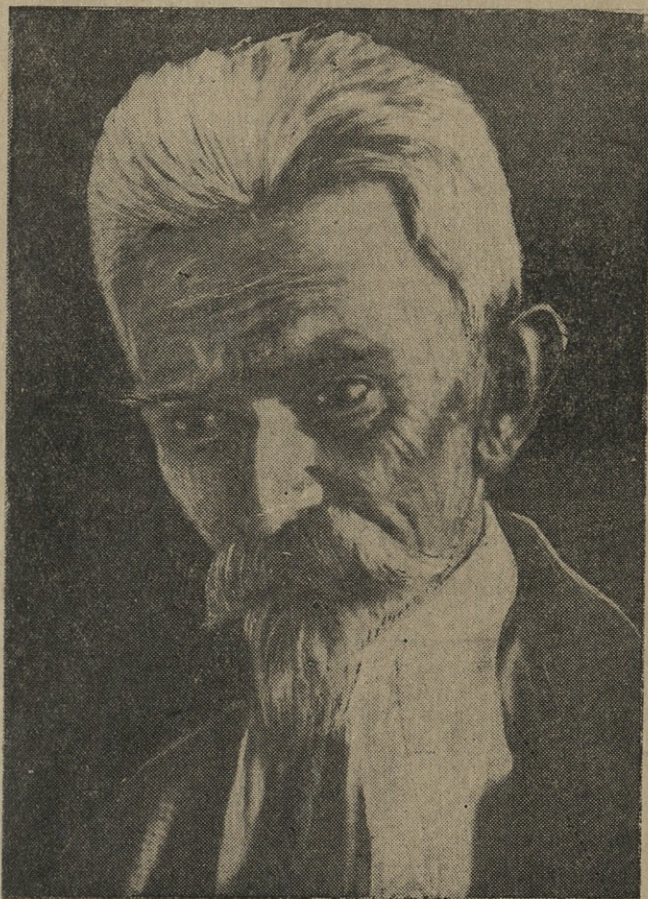
მოქალაქემ ნამცხვარი გამოართვა და ჭამა დაიწყო. მოკბიხა თუ არა შეატყუ რომ ძველი იყო და გამყიდველს მიუბრუნდა:

— მე ხომ წინასწარ გაგაფრთხილე რომ ახალი ნამცხვარი მოგეცათ?! აბა ეს რასა ჰგავს? მგონი გუშინდელია ისე გამხმარა...

— თქვე მამაცხონებულო! — შეუტია გამყიდველმა: — რა ჩემი ბრალია, რომ ძველია და გამხმარი?... საყვედურსაც ბედავთ... ძველიაო!. თუ ახალი და გემრიელი გუნდოდათ მობრძანდებოდით მაშინ, როცა გამოვატყე 5-6 დღის წინათ, ახალი მაშინ იქნებოდა. ახლა კი თქვენ დანაშაულსაც მე მატრალბებო?! ჰმ! სასაცილონი ხართ ზოგიერთი მყიდველები, სასაცილონი! — დაამთავრა გამყიდველმა და ახალ მყიდველის მომსახურებას შეუდგა. გაოცებული მოქალაქე სახტად დარჩა.

კიანჭველა

ოსკარ ივანეს-ძე შპერლინგი (შლინგი)

1863 წ.—1938 წ.

1938 წლის 3 იანვარს თბილისში გარდაიცვალა ქართული კარიკატურის ფუძემდებელი, ჩვენი ჟურნალის უზლოესი თანამშრომელი, საქართველოს საბჭოთა კარიკატურისტების ერთერთი თვალსაჩინო და უხუცესი წარმომადგენელი ოსკარ ივანეს ძე შპერლინგი.

ო. შპერლინგი დაიბადა 1863 წლის 1 ივლისს, თბილისში, სამხედრო მოხელის ოჯახში. საშუალო განათლების მისაღებად მიაბარეს თბილისის რეალურ სასწავლებელში. „მეექვსე კლასამდე ძლივს მივაღწიე, — სწერდა ის ქართული კარიკატურის 15 წლისთავის აღსანიშნავად გამოცემულ „ეშმაკის მატარახში“ (№ 37, 1916 წ.): — თუ რა ღირსშესანიშნავი იყო ჩემი ხანგრძლივი სასკოლო მოღვაწეობა, ეს ჩინებულად ემახსოვრება ჩემს მაშინდელ ამხანაგებს, თუ კი რომელიმე მათგანი ჯერ ისევ შერჩენია წუთისოფელს. მეხუთე კლასში ყოფნის დროს, რომელიც განსაკუთრებულის სისათუთით შევიყვარე (სრულიად გაუპირვებლად დავყავი იქ სამი ბედნიერი წელი), ზედმეტი თავისუფალი დრო გადავსწყვიტე რედაქტორ-გამომცემლობისათვის დამეთმო და შევუდექი ჟურნალი „ჟოლოს“ გამოცემას, რომელმაც ჩემგან დამოუკიდებელ მიზეზთა გამო ვერ მოიპოვა ფართე ბაზარი, ვინაიდან ვერ დაიმსახურა სიყვარული ჩემი კლასის დამრიგებლისა და მესამე ნომერზე უკვე სამუდამოდ განისვენა, არა ბუნებრივი და თანაც ტრადიკული განსვენებით. მოხდა ეგ ღირსშესანიშნავი ამბავი 1880 — 81 წლებში“.

1881 წლიდან შპერლინგმა დაიწყო კარიკატურების ბეჭდვა იუმორისტულ ჟურნალ „ფალანგა“-ში, რომელიც იმ დროს თბილისში გამოდიოდა ივანე პიტოევის ხელმძღვანელობით.

1884 წლიდან შპერლინგი შედის პეტერბურგის სამხატვრო აკადემიაში, რომელსაც ამთავრებს საუკეთესო წარმატებით. უმაღლეს სკოლაში სწავლის დროს იწყებს თანამშრომლობას იუმორისტულ ჟურნალ „შუტ“ში („ხუმარა“) და გერმანულ იუმორისტულ ჟურნალ „პიპიფაქს“-ში („ეშმაკი“). 1891 წელს შპერლინგი უკვე მიუჩენვია, სადაც სწავლას აგრძელებს ცნობილ ბატალისტ მხატვარ რუბოსთან. 1893 წელს შპერლინგი უკვე თბილისშია და ათავსებს თავის ილუსტრაციებს მაშინდელ ქართულ ჟურნალებში და სახელმძღვანელოებში („დიდენაში“, „ნაკადულში“, „ჯეჯილში“ და სხ.). 1901 წლიდან იგი იწყებს კარიკატურების მოთავსებას ქართულ ჟურნალ-გაზეთებში. „დიდხანს ელოდა ჩემი კარანდაში სამოღვაწეო ასპარეზს“, — სწერდა განსვენებული 1916 წელს გამოქვეყნებულ ავტობიოგრაფიულ ხასიათის წერილში: — „1901 წელს ა. მ. ჯაბადარს მოუვიდა თავში გენიალური აზრი, საძირკველი ზაფხუარა ქართული კარიკატურისათვის. გავუღესე წვერი ჩემს კარანდაშს, გამოვადვიე მატარახი ჩემი და აი უკვე 15 წელიწადია, რაც ვიღვწი ქართულ იუმორისტულ პრესაში“.

ამ სტრიქონების დაწერის შემდეგ კიდევ განვლო 22 წელიწადმა... შპერლინგი ამ პერიოდში და განსაკუთრებით საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ უფრო მეტი აქტიურობით აგრძელებდა პრესაში მუშაობას. მისი კარიკატურები სისტემატიურად ქვეყნდებოდა ქართულ, სომხურ და თურქულ იუმორისტულ ჟურნალებში. შპერლინგმა აღზარდა მთელი ჯგუფი ახალგაზრდა კარიკატურისტებისა, რომელნიც ამჟამად ჩვენი ჟურნალის გარშემო არიან შემოკრებილნი. იგი მუდამ დაუღიწყარი იქნება როგორც კარიკატურის ბასრი მახვილის წარსული ცხოვრების სიმახინჯის გამომხატველ „გმირების“ წინააღმდეგ მიმართველი, ერთერთი მნიშვნელოვანი წარმომადგენელი საბჭოთა კარიკატურისა და ქართული კარიკატურის ფუძემდებელი.

მოკიდნის ყოვლი მწერადნი წერის თვდის სახელთ ზედადა

შესავალი

ვის ძალუძს ჩვენებო სიმღერა და ანმცა სიყვარულია?
ვის უცემს მკერდში გზნებული ჩვენებრივ სალი გულია?
ვინ დააფასოს სამშობლოს ღირება დიდებულია?
ან დიდი განძი კულტურის, მისადგე დანაგულია.

ჩვენსა გარეშე ვერაფერს მისწვდეს ამ მწვერვალს მზიანსა:
დიდი ბელადის გამოზრდილს ხალხს — კომუნიზმის გზიანსა,
ახსოვს და იტყვის დიდ სიბრძნეს დიდ შოთას განაზიარსა,
არ დავიწყება მოგვრისა აროდეს გიზამს ზიანსა.

ახსოვს და საქმით ანაღლებს ღვაწლთა არდამვიწყებელი
აწ ხელოვნების ქურუმთა ღირსებით გამდიდებული,
მტრისთვის პატივთა მიმცემი, მკრეხელთა კვლავცა მტყელები
ღელსა ყველა მნათობთა თვის კალთას შემომკრებელი.

გოეთემ, ღანტემ, ჰეინემ — ვისიც ჩანგია ხმინი,
ვისიც მშობელი ქვეყანა დაბნელდა ფაშისმიანი,
ელედინაცვლა, უარპყო ცეცხლით უპირა ზიანი,
მართ საბჭოებში იბოვეს ნამდვილ სამშობლო მზიანი.

პომიროს, — კვლავცა ფიროღუს, შექსარი, სერგ-ნტესია,
რომელთა სიტყვას სიკეთის ქვეყნად მზე დაუთესია, —
მხოლოდ ჩვენ დავაფასენით ვითა ნამდვილი წესია —
გული კვარცხლბეგად დაუღვით. ის ვარდი ვარგეთ, ეს ია.

მართ ჩვენი ქვეყნის ხელოვნით მზე უფრო მივადეარენით,
სახელი ვით ვსაქვით იმისი, რაზომცა შევიყვარენით,
მათი ღირადი აზრებო გულთანაშცა შევიყვარენით, —
რაც მათ პატივი მივაგეთ, არ გამოითქმის არ ენით.

დიდი პუშკინი მთელის ხმით ჩვენს დროს ამღერდა მხოლოდა,
დაფასდა მათი ნაღვაწი, ძველად ვინც დაიქოლოდა,
რუსთველი პოეზიისა რომ ჩირადდანათ გვეყოლოდა,
ვადიდნეთ მისი სახელი. ვრქვით: — უკვდავების ტოლო და!

რეგლი აუგეთ მაღალი მხრებით ზეცამდე მზჯენელი, —
მას იუბილეს ხმა განხდა მსოფლიოს გადამწვდენელი, —
აწ ყველა კაი განცვიფრდეს ნიაზთა გამომჩენელი,
გულს ნათლის სვეტად ჩაიდგეს მის სიბრძნე ტკბილსასმენელი.

აქა დელეგატთა კლენუვად მოსვლა და სიხარული დიდი

რა გაიგეს რუსთაველის ღებილეს ღღითა ცნობა,
საბჭოეთის ყველა ხალხთა გულს აღძროთ ტკბილი გრძნობა,
მწერალთა და მომღერალთა — ვითა ითხოვს ამას ძმობა —
იწყეს „ვეფხისტყაოსნისა“ თვის ენაზე გარდაწყობა.

სთარგმნიდნან, სტამბავდიან, მრავალ წიგნათ მოუძღვნიან,
დიდი შოთას სახორტებლად ჩანგთა სიმნი მოუწყვიან,
დას-დასებად დაწყობილთა წინ რჩეულნი მოუძღვიან,
მოვიდნან, საქართველოს, ხასალამოდი მოუხმინან!

რა ვაგზალსა მოცადიდნენ, მატარებლით გარდმოხდიან:
მათ ზღვა ხალხნი დროშებით და ბუკ-წინწილით შემოხვდიან,
„ურა, ვაშა, იაშასუნ, ხაი-ქივეს“ შესძახიან, —
მრავალ ენას მეტყველებენ, მაგრამ ერთსა იზრახიან!

ეს ერთია-ხალხთა ძმობა, სიყვარული უშრეტელი,
ჩვენი მყარი, სხვაგან კვლავცა უნახავი, უქვერეტელი,
თერთმეტ დროშით შეკრული და ერთობილი, ვით კედელი —
დიდ სტალინის მარჯვენითა ნაშენი და ნაჭედელი!

რა მოთაღდის მისაღმება ქუდნი კვლავცა დაიხურნეს,
მართ ტაიჭთა არამყოლნი აეტოს შესხდეს, კარნი ჰხურნეს,
სტუმართაც და მასპინძელთაც დედაქალაქს შემოსტურნეს
ილაღეს და გაიხარნეს, კვლავ პლენუმად გაეშურნეს.

აქა რუსთაველის შესხვა მის თეატრში და მწერლობის ლაშქართა მუშაულები

თბილისს შევწოდა შედროშვა, შეკაზმვა შეყვავილებით,
სასახლეები, სვეტებით — მარმარილოსგან თლილები,
ქუჩები-ივრით ჯირითში მბრწყინავნი, არდალლილები,
მათ ზედან ციმციმ-კისკისით ჰკრთოდეს ელექტროლილები.

აქ რუსთაველსა პროსპექტი აქვს თვისი-საკუთარი,
საკუთარივე თეატრი მის შუაგულში მდგარია, —
დასთა დასულად მიადგეს მას მწერლებისა ჯარია —
შეგან შეიჭრნეს, ემოსათ კოსტუმი, არ აბჯარია.

შუქდანათოვად ბრწყინავდა დარბაზი მოფარდაგული:
შუაში იდგა თვით შოთა მარმარით მოქანდაკული,
გარს მწერალთ სპანი ემწკრივნეს შაირის ცეცხლით დაგული,
მათმან ხალისმან წაუღის მკერეტელს გონება და გული.

წარმოსდგეს და პირველ სიტყვას ჩვენი სტაესკი წარმოსთქმიდეს,
სიტყვა, თუ: — სიბრძნე რუსთველისა, რაზომ ხანსა არ დაზმიდეს,
დილობს და მანათობლობს, მთელ სამყაროს შუქით რთიდეს —
მისით ესდენ სიამაყე სხვას ვის შეხვდეს ჩვენგან კიდეს?

დიდი ბელადის ხსენებამ დასძრა ტაშების გრივალი,
ფეხზე სდგას მთელი დარბაზი, ჰქრის სიყვარულის იქ ალი,
— სტოცხლობდეს დიდი სტალინი — ბრძენი, მტერთ შეურთივლი:
ჩვენი დროშა და დიდება, ჩვენი მზე, ჩვენი ცისკარი!

არ სწყდება შეძახილები, გულნი ხალისით სძვერიან,
ვარდათ მოსცივიან ყოვლის მხრით ლოზუნგნი სხივანფერიან:
— ჰხარობდეს ჩვენი სამშობლო, მტერადამც გადექცეს მტერია!
— ხანგრძლივად იყოს დღევრძელი ჩვენი ლავრენტი ბერია!

ვინც დაუღალავ მარჯვენით წინ უძღვის ქვეყნის შენებას,
ვინც აღორძინებს კულტურას და ჰმატებს ძალს და შენებას,
— სტოცხლობდეს საბჭოეთისა ყველა ერისა მძლე ნება,
ერთ ნებად გადაქცეული, ერთშუქი, ერთმზედ თენება!..

რა მიუჭრის ოდნავ ტაში, კვლავცა სხვამან სიტყვა სთქმოდის,
ყველა ენის, ყველა ერის, მცირედის თუ მათზე დიდის
მწერალი და მეცნიერი მოხსენებით გამოვიდის
თარგმნილ „ვეფხისტყაოსანსა“ შოთას ძღვნადმცა მოართმოდის.

ვით აღმასსა, მრავალთლილსა, ყველა მხრიდან სხივნი ჰკრთოდეს,
ასრე სიტყვა რუსთველისა — მართ სიმჭევრით მოგვესმოდეს —
რუსთა, თურქთა, უკრაინთა, კვლავ სომეხთა ენით ოდეს,
მის თარგმანთა შაირთაგან სხივნი სრულად კიაფობდეს.

ორატორმან ორატორი შესცვალნეს და ესალამდეს,
გმირობას და სიყვარულსა რუსთველისას ხოტბის რთამდეს,
ეამი განხდა ესდენ ვრცელი, მაგრამ წასვლას არვინ ლამდეს,
ყველა მზაა თქმად და სმენად, თუნდ დარჩენად იქ დილამდეს.

მაგრამ ცისკარმან გაჰყარა ვეფხნი გულმოუჯერები,
წავიდნენ ადამიანთა სულისა ინჟინერები,
თან გაჰყვნენ მათნი მჭვრეტელნიც, მათთვის თვალმინაჩერები,
კვლავ ხვალვე მოსვლად მზადმყოფნი, ხელთ ბილეთების მჭერები.

მათ რუსთაველმან ღიმილით თან გააყოლა თვალეები,
მართ მარგალიტთა ელვამან გახლიჩნა თლოღნი ლალები,
რქვა: — მადლი დიად საბჭოეთს, მისგან ვარ დანავალები,
მან ღამიფასა ნაღვაწი, მზით გამითენა ხვალეები,

მოდ საუკუნე ნახევარს დღენი გარდამხდა ბნელია,
აწლა ესცან სრულმზის ამოსვლა, სოფელი ასე მქნელია,
გნახეთ და აღარ მეთმოებით, გაყრა აზომცა ძნელია,
მაგრამ გთმობთ ხვალის ნახვისა გულს მოლოდინი მზრდელია!

აჰა პოეზია დიდ ღვაწლსა და დასრულებას იუბილესი

შვიდ დღე და ღამეს გაგრძელდა სჯა, მუშეულათი, მჭევრობა;
ზოგთა გვიჩვენეს ნაკვლევით შოთაზე ცოდნის ბევრობა,
ზოგთ მის ცხოვრების სწავლისთვის ზრუნვა, არ დაუდევრობა,
განხნეს ლარი და საჭურჭლე გვაჩუქეს ლექსთა ტევრობა!

ზღვათა ზომისა აზრები, ჰანგები ნატოფფერები,
ზოგნი პორთფელად წყობილნი-მელნის ტბით დანაწერები,

ზოგნი ზეპირად ნასწავლნი, ზეპირად დანამღერები,
ნატქვამნი ხელთა ქნევითა, ან ოდნავ ყელთაღერებით.

გვესმოდის, აპლოდისმენტთა მით ზლომად მიმტაცებელი,
მართ მათთა სილამაზეთა დღესაც ვარ მამტკიცებელი,
პირველ რუსეთის პოეტთა ვარ ეზომ დიდათ მჭებელი:
მოდეკლამე და მორითმე, ლექსით მზის ამფეთქებელი.

მათში დასია დასული, მისაბაძავი სხვათათვის
მეორე ქებას ვიტყოდე ჩვენს უკრაინელ ძმათათვის;
მათი ბაქანი გზნებულა, ვით გარიჟრაჟი მკათათვის,
მან დიდი რუსთაველისად მთარგმნელად თავი გადადვის.

აზერბეიჯანს და სომხეთს — მეზობელთ არა შორიანს,
ვაქებდე მათსა პოეტებს, — უფრო ვურგუნს და ზორიანს —
ვეფხისტყაოსნის მთარგმნელსა ლექსების მთა და გორიანს,
კვლავ ბელორუსთ და თაჯიკთა პოეტებს სიტყვა სწორიანს,

აჰა იბილეთ, განკვირდით, კაცი მოხუცი — ჯამბული,
ლექსნი ვინ გვითხრა საოცრად, ჯერ არსად არდასტამბული,
ხელში რომ დომრა უჭირავს — სიმნი როდი აქვს ჟანგული,
ჩვენმა დრომ გააჯეილა, ქაბუჯურ უცემს ჯან გული!

სხვანიც ესთქვა, მაგრამ რამდენი, რა ენა მოსთვლის იმათა? —
ვისი ხილვით და მოსმენით ჩვენმა ხალისმა იმათა,
მათი ლექსების სიმტკიცე, გულზე წაგვეცხო ცხიმათა, —
სიღარბისლით უზნობენ მღერალნი არაკვიმატად!

დიდლექსობა აწ ქართველთა პოეტთაცა მოისმინეთ, —
მათი ქება არ გამოსთქვათ — გულში ვითმცა მოითმინეთ? —
მართ მეტწილად გაიფლავს-ელვარებდეს მინამ წინეთ
განაღამცა მათთა მჭვრეტთა ვილალობეთ და ვილხინეთ!

მათ პოეტთა ყოლბთა დასნი, დასად ბევრნი გამოვიდნეს,
სიტყვა სთქვეს და ჩოგანს სცემდეს, ლექსით ლექსთა შეეჭიდნეს, —
რა დასრულდის იუბილე, დარბაზიდან გამოვიდნეს, —
მაგრამ შოთას სიყვარული სამუდამოდ თან წარზიდნეს.

ფარსადანი.

ნახ. ღონისა.

კოქასა შიგან რატა დგას, იგივე წარმოადინდების... (შოთა)

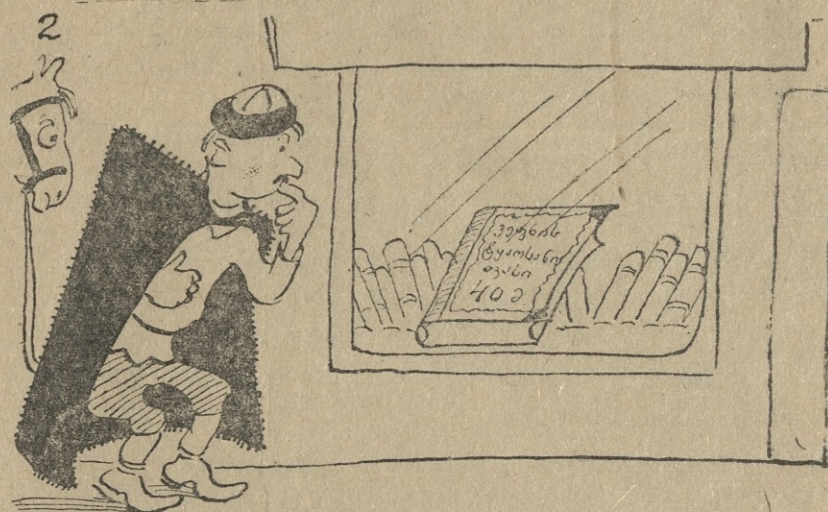
გაკითხველი მასეზი...

იმ დროს, როდესაც სახელგამის მიერ საუკეთესოდ გამოცემულ „ვეფხისტყაოსანი“ იაფი და მასებისთვის ხელმისაწვდომი მთელ რიგ სხვა გამომცემლობათა მიერ გამოშვებული იმავე წიგნის ფასი 40 მანეთამდე აღწევს.

ტექსტი — დონ-კიხოტისა.
ნახ. — ლებეშვიცისა.

პიტნარეთის მწიგნობარი კოლმეურნე ნარი, დარახტული ბედაურით ქალაქს მიიჩქარის.

ოქროს ვარაუიან უდაში რუსთაველი მოსჩანს, ტურფა წიგნის ბრწყინვალეობამ ნარსაც თვალი მოსჭრა.

აქა ამბავი

ნიაგის მიერ ნიაგორთათვის ჩანგალთა დარიგებისა და ერთისა ჩამოშვებისა გოქმებისა

იყო საბჭოეთის ნიაგო, არსი ყოვლისფრით სვიანი, მაღალი, უხვი, მდაბალი, მრავალ-ნიანგორ-ყმიანი, მოსამართლე და მოწყალე, ჩანგალმორგებული ჭკვიანი, თვით მეომარი ჩანგლითა, კვლავ ენა-თითქმის-წყრთიანი.

სხვა რომ არ ეპყრა ნიანგსა, მართ ოდენ მარტო ჩანგალი, სოფლისა მნათი მნათობი, არც თუ, ვითა მზე, ჰანგალი, მან მისთა მჭვრეტთა წაულის გული და დასცის კანკალი, ბრძენი ხამს მისად მაქებრად და ენის ბევრის ქანქალი.

მისი საქმეა ჰუმორი, არს ესე საცოდნარია, რა ქვეყნად გაჩნდა, გაგრძელდა, მზე მისგან საწყნარია, ნიანგმან უხმო ნიანგორთ, თვით ზის ლალი და წყნარია, გვერდსა დაისხნა, დაუწყო მათ ამო საუბნარია.

უბრძანა: „გაკითხავთ საქმესა, თქვენთან სასაუბაროსა, რა ვარდმან თვისი ყვავილი გახსნას, გასაუბრებაროსა, მისად საყნოსად ყოვლნი თვით მოვლენ მის სახლკაროსა, ჩემი რა გითხრათ, რომ ვათრევ ჩანგალსა მას ტანსაროსა...“

მე არც ყვავილით ვიქადი, არც სხვა რამ მიმზიდევლობით, არა ვარ ცნობილ ტკბილსიტყვით, არცა გულისა ქველობით, მე ნიანგი ვარ, განთქმული ჩემი ჩანგლის კერის ხელობით, ვინცა იგემოს, იგვემოს წარხდომის უეჭველობით...

რა ნახონ მისი მოქნევა, ცემა და წვერთა მჭრელობა, მისგან ყოველი განიბნეს, იკადროს მიპირხერელობა, შეძერეს და აღარ გამოდერეს, მიქნას პირშეუყრელობა, მაშინ რას ვაქნევ მე მარტო, რაზომიც ვიწყო ხელობა...

აწ თქვენცა გაკითხავთ: ჩანგალი ჩემი რაზომცა გრძელია, ყოველგან ხომ ვერ მიწვდების, ქვეყანა ერთობ ვრცელია,

მოდით და თქვენც ხელთ აღიღეთ ჩანგალი, რაც რომ მჭრელია, ვისცა დაესვას, დააჩნდეს ჭრილობა მისგან მწველია...

ერთხმადა ჰკადრეს: ნიანგო, რაზომც ხართ ჩანგლის გრძელობით, ხართ და ისევ თქვენ იყავით იმისი კერით და მჭრელობით, ჩვენ მცირე მოგვეც ჩანგლები, გვექნას თქვენივე ხელობით, ვისცა ვკრათ, ბიჯიც ვერ წარსდგას, გვიცნობდენ ნიანგელობით...

რა ნიანგმან მოისმინა ნიანგორთა სიტყვა ესე, ფიცხლავ თახჩას ხელი ჩაჰყო, ღირს საქმეთა მქნე და მწესე, სათითაოდ ხელთა მისცა, ვის მოკლე და ვის უგრძესე, დააყოლა დარიგება: „ჰა, წაიღე, სცი და ლესე“...

უკუ სდგეს და თაყვანი სცეს ნიანგორთა ნიანგს სპათა, დალოცეს და აღდგრძელეს, ქება უთხრეს სხვანით სხვათა, ბუქსა ჰკრეს და წინწილანი შეეტკობდეს ჩანგლის ხმათა, ყურად იღეს ყოველივე, რაც ნიანგმა უთხრა მათა.

ამა ნიანგის სწავლასა ყოველი მოისმინებდა ყურსა უპყრობდა, ისმენდა, წვრთნასა არ მოიწყინებდა, ატრიალებდა ჩანგალსა ხელში და მოილხინებდა, ჰფიქრობდა: შემდგომს ბრძოლებში რამდენს სისხლს დაადინებდა...

მეც მივიღე ის ჩანგალი, რაც ნიანგმა ხელთა მომცა, უმისოდმცა არ მიხილოს არც ღღემ, არცა საღამომცა, მას ვატარებ, გულს ვახარებ, ხალხის მტერთა ეხოც რაზომცა, მათი ფეხის ამომგდებლად ჰხამს ქვეყანა მოვლახომცა...

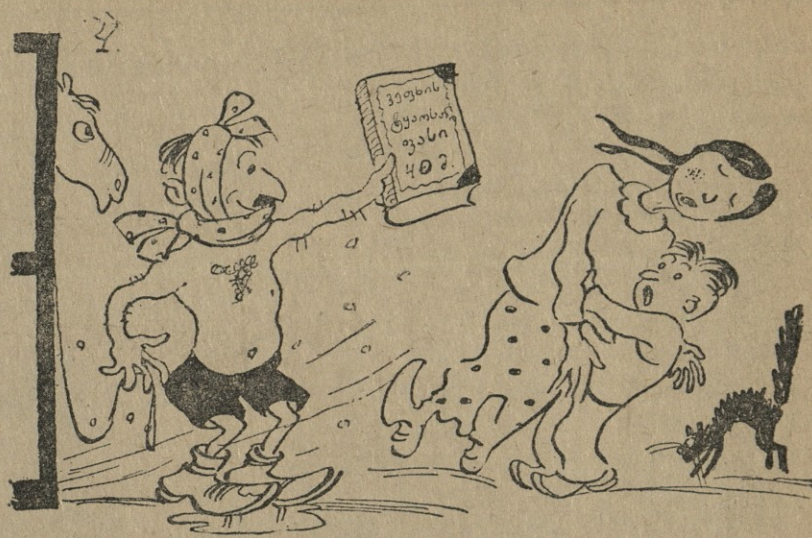
აწ ენა მინდა გამოთქმად, გული და ხელოვანება, რაცა ჩანგლითა მოვხელო, ნიანგთან ვქნა წარგზავნება, არ ვზოგო კაცი უფარგი, ტლანქი, ხეპრე თუ თავნება, ვკრა ჩანგალი და ვაყვირო, ვერ შესძლოს რეზა და ვენება...

მაწირა

რას მოასწავებს სიშიშვლე და უბელო რაში?

ავაჯები თუ დახვდნენ ზეჩავს სადმე გვაში?!

— რამ გაგაკვირვებთ ჯალაბო, რა მაქვს საოცარი?

თბილისს ვიყავ და ვიყიდე: „ვეფხისტყაოსანი“.

ვეფხისტყაოსანი

მინდა ამბავი მოგიტხროთ რაც თავზე გადამხდენია,
ვითა დავსწყევლე სასტიკად ჩემი გაჩენის დღენია.
როგორ ერთბაშად ჩამმწარდა, რაც ოდეს მომილხენია,
უფროსილდიო, თქვენც არ შეგემტხვრეთ შემთხვევა შესაჩვენაა.

ერთ დღესა ცოლი გაავდა, ვით გიჟი კატა კნავისა:
— ეს წაიკითხე შე ბრიყვო, ნაწერი დიდ რუსთაველისა:
„მას ტანზე კაბა ემოსა, გარე თმა ვეფხისტყაოსნისა,
ვეფხისტყაოსნისა ქუდივე იყო სარკმელი თავისა“.

ხელთ ეპყრა „ვეფხისტყაოსნის“ მუნ წიგნი ოთხთუმნიანი,
ცხვირში გკრა გადამავორა, დღე დამიბნელდა მზიანი,
მიტხრა თუ:

— მეც მომიხდება შუბა ვეფხისტყაოსნისა თმისანი,
თუ ტარიელსა შევწოდებ, არც მე მომივა ზიანი.

ზამთარი მოდის, სჩანს გინდა ქვეყნად ტიტველა ვიდოდე,
შენი უხეში მოპყრობით, ეს გული რად დამიკოდე,
სხვა შუბით დასეირნობდეს, მე კი ვოხრავდე, ვტიროდე...
უშუბოდ აღარ ვიქნები მე შენი ცოლი იცოდე...

მუნ რალა გაეწყობოდა, ვიყიდე შუბა ქებული,
ვით ვეფხისტყაოსნი ბზინავდა ქალს გაუხარე მე გული,
თუმცალა დაჯდა ძვირად, — ძლივს მოვაგროვე მე ფულ,
მაგრამ ვიფიქრე კარგია, გამძლეა, და ჩინებული.

გმირ ტარიელმა, ხომ ვიცით, რა ჭირიც გადაიარა,
მან ვეფხისტყაოსნით მოსილმა მთა-ბარი სულ დაიარა,
მტრის ლაშქართ ბევრჯელ ეძგერა, ბევრიც მიიღო იარა,
ლომიცა მოჰკლა, ტყავი კი არ დახვეია მას არა.

ვიფიქრე: ქალსა ეს „შუბა“, ეყოფა მრავალი წელი,
მაგრამ მოვსტყუედი საშინლად, საქმე შემემტხვრეა გულმწველი,
ორჯერაც არ ჩაუცვია, გასცივდა შუბას თმა მთელი
ცოლი, ვით კატა დამხრჩვალა, ვიხილე, მომწყდა მუნ წელი.

რა კარგი ტყავი უნახავს ტარიელისთვის მგოსანსა,
„მეტორგი“ კი არ ახარებს უბედურს, ავ-ცოლოსანსა,
რა რიგ ვალებში ჩავვარდი, გული მიეცა ოხვრასა
მიტხარით როგორ გაუძღო ცოლს კატის მუნ ტყაოსანსა.

ლ. იმედი

თუ ყვავი ვარდსა იშოვნის, თავი ბუღბუღი ჰგონია...

ნახე, თუ ოქროს რანს იქნის, კვდითხი ეშვებთა პირისა... (შოთა)

ჩვენ გავეჩვით!

(სცენა წარმოადგენს თეატრის ბინას. დირექტორის კაბინეტი. რომლის კარებზე შემდეგი წარწერაა ოქროს ვარაყით: „კერძო დრამატურგის შემოსვლა სასტიკად აკრძალულია“. თვით მისი უდირექტორე-სობა „საქავეჯის“ ძვირფას ღირებულებას განისვენებს პარიზონტალურ მდგომარეობაში. და ხამუშხამუშ ღოთელის თამბაქოს რგოლებს ჰაერში. კარებზე კაჟუ-ნი. მისი უდირექტორესობა სავარძელში გაიკიმება და მიიღებს ვერტიკალურ მდგომარეობას. შემოდის ჩეკაჩე).

მეკარე — (იატაკამდე თავის დაზრით) მიი-ღებთ ბატონო?

დირექტორი — (კრუ კლასიკური ტონით) ვინ უნდა იყოს ამ შუადღისას?

მეკარე — კაცია.

დირექტორი — რა აცვია?

მეკარე — შარვალი ბატონო! (შემოდის დრა-მატურგი პონტელი).

დირექტორი — რა გნებავთ?

პონტელი — ჩემი პიესა ხიდგმება თქვენთან.

დირექტორი — ოქმი გაქვთ?

პონტელი — რის ოქმი?!

დირექტორი — რომ თქვენი პიესა ნამდვილად იდგმება.

პონტელი — პიესა „ჩვენ გავიმარჯვებთ“ ჩე-მი პიესაა.

დირექტორი — არ ვიცი!

პონტელი — თუ არ იცით ყური მათხოვეთ და გაიგებთ, პიესის ავტორი მე ვარ, აფიშაზე კი ჩემ გვართან ერთად სხვე-ბიც სწერია, მე მაინტერესებს ვი-ცოდე...

დირექტორი — (აწყვეტინებს) მეგობარო, მე-გობარო, რად დელავთ, წადით შინ და მომიტანეთ ცნობა სამეულისაგან და საერთო კრების ოქმის ამონაწერი, რომ პიესის თანაავტორი ნამდვილად თქვენ ხართ და მაშინ...

პონტელი — თანაავტორი კი არა, ავტორი ვარ, ავტორი! დრამატურგი არ გამიწ-ყრეს.

დირექტორი — მიბრძანდით, მიბრძანდით!

პონტელი — (დრამატიულად) არ წავალ!

დირექტორი — (ტრალიკულად) გაიყვანეთ!

(პონტელი ცივ-ცივ გაჰყავთ, მისი უდი-რექტორესობას ამზადებენ. შემოდის წმ. სეზმანელი, რომელსაც შემოსდევს მსახიობ-თანაავტორობის კანდიდატთა და მათ თანამგზავობა მთელი ამაღა).

წმ. სეზმანელი — ჰმ!..

დირექტორი — დაბრძანდით!

წმ. სეზმანელი — და!..

დირექტორი — წავიკითხეთ თქვენი პიესა...

წმ. სეზმანელი (დაეჭვებით) ვითომ?!

დირექტორი — კარგია, მშვენიერია, დიდ-ბულია, მაგრამ...

წმ. სეზმანელი — აჰა!..

დირექტორი — ერთი დიდი ნაკლი აქვს...

წმ. სეზმანელი — მაინც?!

დირექტორი — აი მეორე მოქმედების, თუ პირველი სურათის ფინალში ალისტრა-ხო რომ ამბობს: ძირს ნიკოლოზიო, კითხვითი ნიშანი სწერია გაკვირვების მაგივრად მე მეგონა, ამას ორიოდ

დღეში შეასწორებთ. ჩვენი დახმარე-ბით...

წმ. სეზმანელი — ბაშუსტა!..

დირექტორი — ამისათვის ჩვენ გამოვყავით ადგილობრივ ძალებიდან თქვენზე მო-სამაგრებლად ერთერთი ტექნიკური რეჟისორის თანარეჟისორის თანამშემწე, რომელიც დაგეხმარებათ და გაგიწევთ თანაავტორობას...

წმ. სეზმანელი (სახტად რჩება)

კიჭელი — (შემოდის პათეტიურად დაჰყრის ქაღალდებს) აჰა!..

დირექტორი — რა არის ეგ?

კიჭელი — პიესა. კაცო...

დირექტორი — სად დაიდგა?

კიჭელი — რა! ამბობ კაცო, თქვენი თეატ-რისთვის დაგწერე ხელშეკრულების თა-ნახმად.

დირექტორი — მთავარი რეჟისორის და სამ-ხატვრო ნაწილის გამგის ბრძანებას ვერ დავარღვევთ.

კიჭელი — რა ბრძანებას, კაცო!

დირექტორი — ჯერ მოსკოვში უნდა დაიდ-გას ეგ პიესა, შემდეგ ჩვენ უზამთ თარ-გმანებას და დავდგამთ კიდევ. თუ გნე-ბავთ შემოდით ჩვენთან არტისტად და გაგადრამატურგებთ.

კიჭელი — რას ზუმრობ, ჩემო ძმაო! არ გინ-და პიესა?!

დირექტორი — არ მომწონს შენი პიესა, არ ვარგა.

კიჭელი — რომ არ წავიკითხავს, კაცო!

დირექტორი — რა საჭიროა წავიკითხვა, დრა-მატურგობის მოწმობა გაქვთ?

კიჭელი — რის მოწმობა, კაცო, აჰა პიესა!

დირექტორი — რა თემაზეა?

კიჭელი — საკოლმეურნეო თემაა.

დირექტორი — დაგვიანებულია.

კიჭელი — რატომ, კაცო?!

დირექტორი — მაგ თემაზე უკვე სურვილი გამოთქვა ჩვენმა რეჟისორმა პიესა დას-წეროს, შენ პიესასაც და ყველას პიესა-საც აჯობებს, აბა, რა გეგონა შენ?

კიჭელი — მაშ თავდაცვის თემაზე დაგი-წეროთ კაცო.

დირექტორი — ამბობენ რომ მაგ თემაზე რე-ჟისორის თანამშემწე ფიქრობს პიესის დაწერას... ჩვენ გვყავს ჩვენი დრამა-ტურგები, მეგობარო. მაღლობელი არა ხარო, რომ თქვენს საქმეს ჩვენ ვაკე-თებთ?!

კიჭელი — მაშ ერთი პაპიროსი მომაწვიენე.. (პაპიროსს გადასწვდება და გააბოლებს) ნახვამდის! (გაღის)

დირექტორი — ქართული არ ესმით მაგათ. (ზარის ღილს თითს დააჭერს. შემოდის მეკარე ოთხად მოკეცილი) სკაჟიტე მხატვარე, პუსტ ნაპიშიტ აბელანია: „ჩასტნი დრამატურგ ეზოდ სტროგო ვასპრეშჩაეტსია!..“ პავეშიტ ნა დვერეი... (შემოდის ამავე თეატრის თანამსახიობ-თაგანი თვალცრემლიანი აწვდის განცხა-ლებას მისი უდირექტორესობას).

დირექტორი — (კითხულობს) „რადგანაც, რომ ვიმყოფებით მე თქვენთან რწმუ-ნებული თრიატის დასში და ვიღებ ჯა-მაგირებს, ამიტომ მოგმართავთ, რო-გორც ცოლმა გამომაგდო სახლიდან, რეიზა და იმიზა რომ მითხრა თუ შენი აფხანაგები გაკეთდენ შავი დედალივით პიესების გამოგონებით, შენ რა ღმერთი გაგიწყრავო. თუ კამენდია არ გამოგი-ქვია შენი ღუხი არ ვნახოვო. ახლა ძა-ნიალს გეხვეწებოთ რომ გამიწიოთ ჯე-როვანი ყურადღება, რამეფრად გავხთე დრამატურგი და თუ კაცი ვარ მანგიე-რი პატივიცემა ჩემზე იყოს. კალანდაში და ქახალდი ქე მაქ სამყოფიერად.

ტუჩში კოცნით შენი:
მეცნაირნახარაშვილი

მეორე სურათი

(იგივე თეატრი. შესავალში პონტელი დგას, რო-მელსაც ხელში სამეულის ცნობა და საერთო კრე-ბის ოქმი უჭირავს მისი ავტორობის ნათელსაყოფად)

პონტელი — გამიშვით, საქმე მაქვს.

მეკარე — არ შეიძლება-მეთქი.

პონტელი — დირექტორთან მივდივარ.

მეკარე — დირექტორს არ სცალია, პიესას თხზავს მოქალაქე.

პონტელი — მაშ ადმინისტრატორთან გამიშ-ვით.

მეკარე — არ სცალია პიესის თარგმნა აქვს დავალებული ქართულიდან რუსულად და შემდეგ რუსულიდან ქართულად.

პონტელი — მაშ ბულალტერიაში მაინც გა-მიშვით...

მეკარე — ბულალტერი არ გვყავს. დირექ-ციამ მოხსნა... პიესა ვერ დაწერა და...

პონტელი — მაშ ბუფეტში მაინც გამიშვი, შე მამაცხონებულო, წყალს დავლეგ.

მეკარე — არც ბუფეტის გამგეს სცალია, დრამატურგათ აიჩიოა სარეჟისორო კო-ლეგიამ და კომედიას თხზავს ჩვენი თე-ატრის ცხოვრებიდან.

პონტელი — (მოთმინებიდან გამოსული და-აპირებს მოაჯირის შემტრევეს, რომ ამ დროს ყიჟინით შემოცვივა დრამატურ-გების ლაშქარი წმ. სეზმანელის მეთა-ურობით).

წმ. სეზმანელი — ალლო!.. სმენა!.. მოვდი-ვართ შეტევად!.. პარად ალე!.. ვივა დრამატურგია!..

დირექტორი (ამხნეებს სარეჟისორო კოლე-გიას) არ შეშინდეთ ამხანაგებო, „ჩვენ გავიმარჯვებთ“.

დონ-კიხოტი და ჰარაბიოზა.

მინაწერი: თბილისის მოზარდ მაყურებელთა სა-ხელმწიფო თეატრის ხელმძღვანელობას ვთხოვთ ამ პიესის შინაარსს მართო თავიანთ თავზე ნუ მიიღებენ.

დონკ. და ყარაგ.

ნინა კაზალიკაშვილისა მე-5-რადი-

ნახ. კანდელიძე

მილიციის განყოფილებას.
(თბილისის საბჭოს ქუჩა №24)

საბჭოს ქ. № 24 მცხ. ნინა კაზალი-
კაშვილისა და მის ჭურდ-რეციდივისტ
და ხულიგან შვილის ბოროტმოქმედ-
ებებზე არა ერთხელ შეიტანეს საჩივრები
მცხოვრებლებმა მე-5-თე რადი-მილიციაში,
მაგრამ ყურს არავინ უგდებს.

ჩვენ გვიყვარს უშრომლად
დროების ტარება
სულ უდარდებლობა
გულის გახარება!

მცვრიანი მწვადები,
შუშუნა ზეანჭკარა.
და თანაც სვირულიც
ლალივით ანკარა!...

შვილი მყავს, რა შვილი—
ხელ-მარდი ქებული.
მითი ვარ ცოცხალი
და გასუქებული!...

გუშინწინ გასტეხა
ხუბულავას ბინა
ქვირფასი ნივთები
მან გამოაძვინა!...

გავყიდე... დოვლათით
ამაესო ბიჭიკომ,
ხელათ დავპატიჟეთ
ხრიკა და ქიჭიკა!...

გუშინ ნათელაშვილს
ეწვია ბინაში,
ფულს მოჰკრა თვალი და...
წამს იკრა ჯიბაში...

დავთვალეთ... ორასი
მანეთი ნაღდი,
ვენაცვალე ჩემს ბიჭსა,
ვეფხვივით მარდია!...

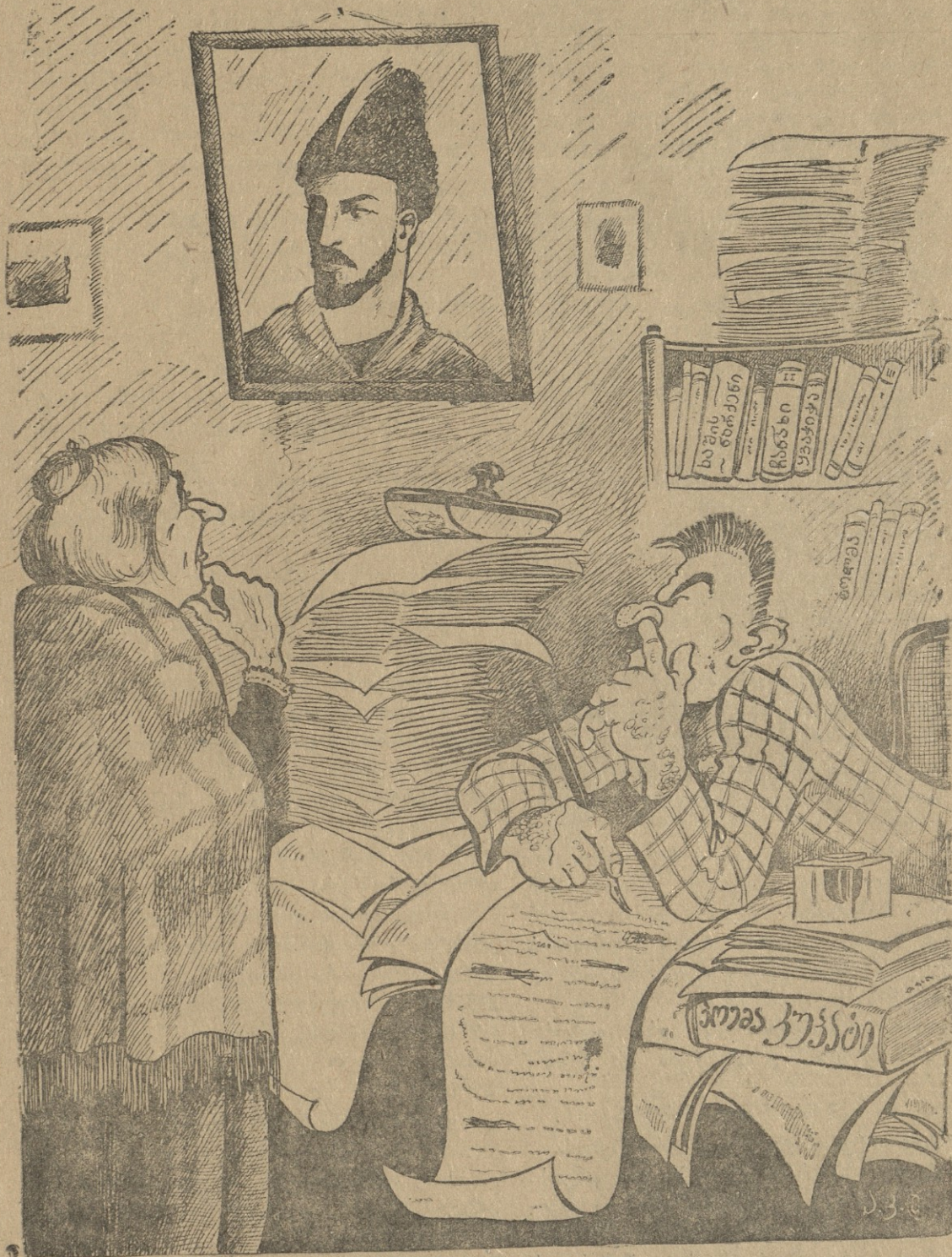
სახლშიაც დაგვიდის
მრავალი პირები.
ჩემ შვილიკოსავით
წამდვილად გმირები!

ყოველ დღე მეზობლებს
ვლანძლავ და ვაგინებ,
ვინც ხმას ამოიღებს
ცხვირში ძმარს ვადინებ!

მრავალჯერ დასწერეს
გრძელი საჩივარი,
მაგრამ გამკითხავი
ჯერ არავინ არი!.

და ასე ვატარებთ
უდარდელ ცხოვრებას,
მეტს არ ვნატრულობთ
ბაბუის ცხოვრებას!.

თქვენი საღმრთო
ბევრჯერ გადავხუხეთ,
რადგან ვიზიტებით
ჩვენ არ შეგვაწუხეთ.

— აჰ, „ვეფხის ტყაოსანი“ დაწერილი არ იყოს, ხომ მე დავწერდი!

სუყველა გააარგისვა...

(ქ. ცხაკაია)

დირექტორი ჰყავს თეატრსა
„რეჟისორია“ — ინჯია;
მინდა გაგაცნო ნიანგო,
თუ რა „დამკვეთი“ ბიჭია.

დასში მორეკა ნაცნობი.
ჭაჭუ, სიპიტო, ოლღა —

სუყველა გააარტისტა
სილედრ-სიმამრი, ცოლია.

წაიმასქნა, გაჭაფა
მან თეატრიდან ფართალი...
არვის გაუღის იმასთან
კრიტიკა, სიტყვა მართალი...

ტიტ

ჭიჭიკო

აქა ამჟამად ჩვენა ტარიელისა

იყო წილკანში „რაინდი“ ისონ ბეგოშვილი,
ტანმოცრო, ფრიად არშიყი, — თმა ჰქონდა აქოჩრილია,
გულს სიყვარული დაენტო გაუკრთა მისგან ძილია,
მოსწონდა მოწონებითა სონა ჩილინგრიშვილია.
სონას ჯერ კიდევ დრო აკლდა, არ იყო გასათხოველი,
რაკი თვით იდგა უარზე, — არ აწუხებდა მთხოველი.

საღამო იყო დღე-ღამე ერთმანეთს გაეყრებოდა,
ისონ სოფლის ბოლოზე ვიღაცას ელოდებოდა,
ხან დადიოდა, ზოჯერაც ზეზე დგებოდა, ჯდებოდა,
ხან გულზე ხელებს იცემდა, ლანძღავდა, ემუქრებოდა,

სთქვა რომ ნესტანის ძებნაში ტარიელს ჰქონდა ომები,
გზაში მან წყვილად დახოცა დედალ-მამალი ლომები
ჩემს საცოლეს კი დედა ჰყავს და იმას თუ ვეომები
უნდა მოვნახო დამხმარეთ ჩემი კეთილის მდომები.

ახლო მანძილზე გახედა და ქალი იცნო ხმაზედა
სონამ რომ გამოიარა, ის გადაუდგა გზაზედა.
უთხრა ისეთად მიყვარხარ ხელს მღვებინებ თავზედა,
თუ ნებთ არ დამთანხმდები, მაშინ ვიქნები ძალზედა.

ქალმა პასუხად მიუგო: — გზა მომეც არა მცალია,
თუ ცოლის თხოვას აპირებ, წილკანში ბევრი ქალია,
ჩემთან ჩხუბი და მუქარა არ არის სამართალია,
შენ „სიყვარული“ გაწუხებს და ეს რა ჩემი ბრალია?

ამა საუბრის შემდეგა ხუთი დღე იყო გასული,
კვლავ ძველებურად შრომობდა ჩილინგრიშვილის ასული,

შაგრამ „საქმარო“ არ ცხრება, იგი თავსაა გასული,
არც მომავალზე ფიქრობდა, არც აღონებდა წარსული.

ჩამოუარა მეზობლებს არჩილსა და შაქროსა,
უთხრა: — მე კაცებს ვერ ვნახავ თქვენზე უკეთეს სანდოსა,
თუ პატრონს სონას მოგტაცებთ მაშინ გადვიხდი საღვთოსა,
საცოლემ უნდა გაიგოს, თუ რა ძალა აქვს საქმროსა.

საღამო არის, სიმღერით მოდიან სახლში ქალები,
ჯაგში მწოლარე „რაინდებს“ დაუწყებიათ თვალები,
იკივლეს: — ხმა არ გაიღოთ, არავინ არ გვებრალებით
ლატოვეთ სონა და თქვენ კი სოფლისკენ გაილაღენით.

უცებ სასიძოს მხლებლებმა თოფი აიღეს ხელშია,
არჩილი, მასთან შაქროი, ისონს აყენენ ფეხშია,
სონა შიშისგან გაშეშდა, დედა მოეხება ყელშია,
„რაინდებმა“ კი ისინი შორს გაიტაცეს ტყეშია.

ჯერ კიდევ მთვარე არ სჩანდა, ციოდა, არა ცხელოდა,
დედა-შვილს წივილ-კივილზე არავინ არა შველოდა.
საცოლე არას ამბობდა, ის სულ სხვა მომენტს ელოდა,
და ისარგებლა გაპარვით, მართ რადგან ძალზე ბნელოდა.

„სასიძო“ ნერწყვსა ყლაპავდა გმირობით გატაცებული,
მხიარულობდა, მასხრობდა, ნადავლით აღტაცებული,
შაგრამ უეცრად სამივე დარჩნენ თვალდაცეცებული
რადგან საცოლე ვერ ჰპოვეს მათ ყმათა — იქვე ხლებული.

გათენდა დილა „რაინდებს“ შეხედეს სოფლის თავშია.
მილიციისკენ მიყავდათ მისდევდა ქალი, ბავშვია,
გმირობა მათი უკლებლივ ჩასწერეს იქვე ოქმშია,
შალე სამივე წარსდგება სოფლადვე სამჯავროშია.

ქნელოდლი

საფრანგეთში აღმოჩენილ იქნა შეთქმულების ორგანიზაცია, რომელთაც აღმოაჩნდათ უამრავი იარაღი, გერმანული და იტალიური ფორმის. გამორკვეულია, რომ შეთქმულება მოწყობილია გესტაპოს მიერ. ფაშისტი დოროი საქვეყნოდ გაყვირის, რომ ეს ყველაფერი ჭორია და ყველას სასამართლოში გადაცემთო, რითაც უნდა მიჩქალოს თავისი პირდაპირი კავშირი გესტაპოს აგენტებთან.

როცა ნათლად აღმოჩნდა
იქ გესტაპოს ხელები,
გამყიდველი დოროი
ამბობს განახლები:

ვინ თქვა, როგორ გაბედეთ
თქვენ ასეთი ჭორიო,
სასამართლოს გადაცემით
თუ ბიჭი ვარ დოროი!..

გერმანიის გესტაპო
როგორ! მას იკადრებსო,
რომ ვილაცა შეთქმულებს
თავსაც გაუყადრებსო?!

დამიჯერეთ, მომენდეთ
მართალი ვარ, სწორიო

ფაქიზი ვარ უზადო
და უმწყივლო დოროი!...

შეეკითხენ დოროის
მტრის ჰანგებზე მომღერალს
— შტიულზნაგელს თუ იცნობთ
გერმანიის გენერალს?!...

ან იქნებ მოგაგონდეთ
კარლოს შლიხტინგენიო,
გესტაპოს აგენტი და
მეგობარი თქვენიო.

ან იქნებ განს გელლერმანს
სადმე მოჰქარ ყურიო,
გესტაპოელ ჯაშუსა
გულს რომ უძევს შურიო?!...

იქნებ სულ დაგავიწყდათ
გესტაპოს უფროსიო.
დილსი — პირსისხლიანი
შპიტი უხუცესიო?!

ან და... მაგრამ ჯერ კმარა
იქნებ არ ვართ სწორიო,
ყველაფერს თვით აგვიხსნიო
„სულო წმინდა“ დოროი!

ბარბეს-თქვენს ხელს მარჯვენას
გულის მესაიდუმლეს,
ვინ მისწერა წერილი
ნოემბერში გასულ წელს?!.

სხვა ფაქტებიც ბევრი გვაქვს
მტერთა შპიკო დოროი
ვინ გაბედავს წარმოთქვას:
ტყუილია, ჭორიო?!

აქ იფეთქა დოროიმ
რათა მწამებთ ცილსაო.
საზოგადო მოღვაწის
საფრანგეთის შეილსაო?!

მაგრამ გულა რას არგებს
შუბის დასაფარავად?!
და ჩუმად ემზადება
„გმირი“ გასაპარავად.

დ — ა

აქა პაფაკი მღვმერთა

კიბაღჩიისა ქუჩაზე
სახლია სამი ნომერი,
იქა თუმცა არ ვარ ფირდოუსი,
არც დანტე, არცა პომერი,

მაგრამ ამ სახლის მდგმურობამ
ლამის მაქციოს პოეტად,
სამი წელია დავრბივარ
ამ ქვეყნის მიეთ-მოეთად:

ვის არ შევიჩივლე, სად არა
არზით და განცხადებითა,
რამდენი რეზოლუციის
ამ ქალაქებზე დებოთა.

ოცდა ექვს კომუნარისა
რაისაბჭოსა ვწვევივარ,
აქ რამდენ შეპირებასა
და მოტყუებას ვჩვევივარ...

ეს გული მაინც არ ტყდება,
თუმცა თმას დამაჩნდა ქალარა,
და მინდა, რომ გაჰკიოდეს
კვლავც ჩემი ბრძოლის ნალარა...

ლამის დაგვენგრეს თავზედა
ეს სახლი ნამაგარი,
არც სახურავი უვარგა,
არც კედლები აქვს მაგარი.

წვიმა ჩამოდის და რეცხავს:
კირსა, გაჯსა თუ აგურსა,
არც საჩივარსა გვისმენენ,
არც თხოვნას ამხანაგურსა...

ორივე საბჭოს ქალაღი
მოდის მესამე ნომერში,

„პირველ კვარტალში შეკეთდეს“. —
ასე ეწერა რომელში.

მაგრამ რას დენის ქალაღის
ანუ სხვებრ ენის კარტალი,
როდესაც უქმად, ურგებლად
გადის პირველი კვარტალი...

კვლავ მიაქვს არზას საბჭოში
მშრომელთა. სულისკვეთება...
მოდის: „მეორე კვარტალში
ჩვენ სახლის გესურს შეკეთება,

და მზად იყავით, მოვდივართ
საბჭო დიდი და მცირეო...“
მოდი და ნუ დაიჯერებ,
შენ ისევ შენი სწირეო...

მაგრამ ამ წირვა-ლოდინში
გაცვდა მესამე კვარტალიც,
ვინ დაუჯეროს ამ საბჭოს,
თუნდ მოიწეროს მართალიც...

მაინც მოვიდა საბჭოსგან
მოწერილობა ფიცხელი,
შეკეთებისა დამწყებად
პირველ დეკემბრის მრცხველი...

მას შემდეგ ოცდათუთხმეტჯერ
მივმართეთ რაისაბჭოსა,
თავი მომიკედეს, თუ საბჭოს
ზედ სიტყვაც დაეხარჯოსა...

ყურიც არ გააპარტყუნა,
სახლს კი რემონტი სჭირია.
მდგმურები, სულ მშრომელები,
ცხარე ცრემლებით სტირია.

ფულადაჲ.

ქინო „განთიადში“

(თბილისი)

კოლმა მძლია მითხრა: — კაცო
რა იქნება, ერთხელ,
წამიყვანო „განთიადში“
ზოგი მიდის მეცხრედ.

შევიძინე ბილეთები,
(ნეტავ როგორ მოხდა)
გადაურჩი ცემას მხოლოდ
ორი წიხლი მომხვდა.
ბილეთს თურმე არ ნომრავენ
(აქ ყოფილა ასე)
ჩემ კისერზე თამაშობდენ
ფოქსტროტებს და ვალსებს.
ჩაქრა შუქი და ღარბაზი
ეკრანს მიაჩერდა,
მსახიობს კი სიტყვა საწყალს
ყელში გაუჩერდა.

ფილმი ვიცი ხმოვანია,
„განთიადში“ მუნჯობს.
არ იწვალებს მექანიკი
(მას ხომ ასე უჯობს)
თავდებოდა სურათი და
სასწაული მოხდა:
მსახიობი კისკისებდა
იციროდა კოხტად.
მაგრამ ისევ ხმა ჩაუწყდა
ისევ სტვენა ატყდა
ასეთ მიხლა-მოხლაში კი
ორი თავიც გატყდა.
ნიანგოჯან, იმედი მაქვს
„განთიადის“ „ბიჭებს“
შენებურად სათითაოდ
მოუშინჯავ კიტებს. მ. კალ-მე

თავაზიანი ნოქარი

წიგნების ერთერთ მაღაზიაში შევიდა მოქალაქე:

— ვეფხის ტყაოსანი გაქვთ?
— რომელი გამოცემა გნებავთ? — შეეკითხა ნოქარი.
— თქვენ რომელი გაქვთ?
— თქვენ რომელი გნებავთ, რუსული, ქართული, სომხური,
თათრული თუ...
— მომეცით ქართული...
— ქართული არა გვაქვს...
— მაშ რუსული იყოს...
— არც რუსული გვაქვს...
— რომელიც გაქვთ ის მომეცით.
— არც ერთი არა გვაქვს, რას მიყურებ, ვერ მიცანი?..

რა უთქვამს, რა მოუჩმახავს, რა ჩიგნი მოუჩერია?!

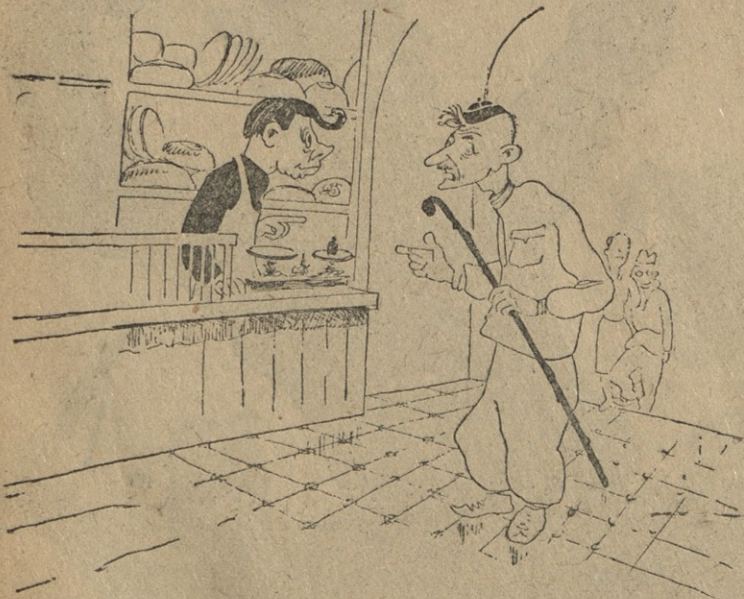

1. — ბოდიში აბს. მილიციელო, ვერ მიმასწავლით სად არის ძნელაძის ქუჩა? — ჰკითხა ჩამოსულმა კოლმეურნემ საგუშაგოზე მდგომ მილიციელს სეფა სიკინჭილაძეს.
— ახლო-მახლო უნდა იყოს სადღაც, მეგზოვებს ჰკითხე, იმას ეცოდინება. — მიუგო სეფამ.

3. — ძნელაძის ქუჩაზე წინათ პაპიროსი ეყიდი, ახლა აქ ვეპაპრობ. პრიმას ინებებთ თუ რეკორდს? — თავაზიანად მიუგო მეპაპიროსემ კოლმეურნეს.

5. — ძნელაძის ქუჩას როგორ არ გასწავლი, მაგრამ ხელცარიელი ხომ არ მიხვალ ვიღაცასთან მიდიხარ. ერთი ხუთი კილო პური მაინც წაიღე, რომელი ავიწონო, თეთრი თუ წითელი? — უთხრა პურის გამყიდველმა კოლმეურნეს და მისამართი ასწავლა.

2. — პაპიროსი, პაპიროსი! ტოლკო უნას იესტ რისოვი ბუმაგა. — კითხვამდე მიაძახა მეგზოვე უჩამ კოლმეურნეს.
— მე ძნელაძის ქუჩა მინდა, პაპიროსს არ ვეწევი მეგობარო. — შესჩივლა კოლმეურნემ.
— მისამართის სწავლება თუ გინდოდა, ჩემს მეტი ველარავინ ნახე ამხელა ქალაქში?

4. — ძნელაძის ქუჩას ვერ მიმასწავლი? ჰკითხა კოლმეურნემ ნათესა გაყიდველს.
— ცოტა ხანს მოიცადე, ამ ბოჭკას გავყიდი, მერე ჯორჯიაშვილის ქუჩაზე უნდა ჩავიტანო კიდეც ერთი ბოჭკა, მესამე ბოჭკით ძნელაძის ქუჩაზე წავალ, წამომყე და გაჩვენებ... ნათესო ხომ არ გინდა?

6. — ბოდიში, სეფა სიკინჭილაძე აქ ცხოვრობს?
— დიახ, აქ ცხოვრობს, მე გახლავარ — მორცხვად მიუგო უხერხულ მდგომარეობაში ჩაეარდნილმა სეფამ, რადგან მიხვდა, რომ ძნელაძის ქუჩის მაძებარი გლეხი მისი უცნობი ნათესავი და პირადად მისი სტუმარი ყოფილიყო.

არის ბორჯომის საზბანკში
ნიკიტინ, „მორონცებელი“,
კაცი ლოთი და ავყია,
„ლამაზ“ სიტყვებში ქებული.

პირველი ცოლი გააგდო
კინწის კვრით მაჯაგანითა.
თავბედი დააწყევლინა
და რომ ვერ გაძღა ამითა,

ქალს შეუთვალა: — დაყაქე
ჩემი ნაყიდი სამოსი,
თუ არ გსურს ცხვირი გაგიხდეს
ბადრიჯანივით ნაოსი“.

მუქარამ გასჭრა და ქალსა
ფერი დაედვა ნაცარის —
უკან მიართვა უკლებლივ
კაბა, ჩუსტი და საცვალი...

აქალ საცოლეს უგზავნის
ნაძარცვს — ზედ საჩუქრებითა.
სიმამრს — პირობად დადებულს
ფულს, ღვინოს, მოწიწებითა..

თან უთვლის: — „იყოს ქორწილი
როგორც წესი და რიგია...“
სიმამრი ჰკვირობს — „რასა
მწერს,
ვერ მივხვდი, ვერ გამიგია!“..

...შემოხვდნენ სიძეს მაშლებით,
ცაში ტყვიებიც აჰყარეს
და შიკრიყებმა მოყვრებსა
მაყარის მოსვლა ახარეს.

გახდა ქორწილი, სიძე კი
ითვლის — რამდენი ხარჯია.
თან ფიქრობს: „როგორ ავიზღო
მე ჩემი დანახარჯია...“

გაანდო მაყარს: — „მიშველე,
დამჭირდა შენი გმირობა:
საჩუქრად ფული მოგვართვან,
ნუ ჩაიდენენ ვირობას“.

შეხტა მიტო და შეჰყვირა:
„ხალხო, აქ შეიკრიბებით,
ვის რაც უჭყავა ჯიბეში
ჩვენს მეფეს შემოსწირენით...“

რალს ეზამდნენ, ეძებდნენ
ჯიბეში მანეთს... აბაზებს.
„დახლი არ სდგება“ და სიძეს
დამსწრეთ სიძუნწე აბრაზებს.

გაოცდნენ დამსწრე გლეხები:
„ეს ეინ ყოფილა, ნეტავი, —
ვის უნახია პარტყვერი
მთხოვარა, ფულის მხვეტავი?!..“

დიდი ხანია არ გვახსოვს
ამბავი ამის მგვანიო,
როგორც სჩანს სიძეს აკლია
მღვდელი და დიაკვანიო.

„ბალანზე“ სიძე გაბრაზდა
— „დაიქცეს რჯული ამათი.
წავაგე, ძლივს მოვაგროვე
ორმოცდარი მანათი“.

ჯავრზე გადაჰკრა, გაჰინჯულდა,
რომ გააცრუეს ლოდინში...
და ბოლოს ისე მიბეგვეს
ცხრა ღლით ჩავარდა ლოგინში.

ესე ამბავი სასირცხო
ნიანგო, გულში მეტარა,
მითხარ, ასე ჰხამს სოფელში
პარტყვერს კულტურის შეტანა?

რაზი

(გურჯაანი)

გურჯაანიდან, ნიანგო,
პატაკი დავაგვიანე —
როცა დრო გექნეს ჩვენსკენაც,
კახეთში, ჩამოგვიარე.

პედსასწავლებელს გაჩვენებ
გულში ჩავრჩება მარადა,
მის ღირებუროსაც გაგაცნობ
ბაკაშვილია გვარადა.

დაგვიანებულ მოწაფეს
აღარ ღებულობს სკოლაში,
გარედ გააგდებს ჯიქურად
სიცივესა და თოვამი.

ბოლოდროს პატივცემულმა
სულ ახალ ხერხებს მიაგნო;
ყური დამიგდე რა გითხრა
და რა გიამბო ნიანგო:

ერთ დილით კედლის საათის
წინ გადასწია ისარი,
და შეისრულა ჯიუტმა
თავის სურვილი-მიზანი.

— დაიგვიანეთ, ადრე ვერ
გამოაჰყიტეთ თვალია? —
მასწავლებელიც გააგდო,
ლორთქიფანდიის ქალია.

ყველა მტერი და ორგული
ნიანგო, გაატიალე!
და ბაკაშვილის დაბაბთან
ჩანგალი დაატრიალე.

კუკარაჩა.

ხაზუხალი გამცილებელი

მ რ ა გ ვ ე ლ ი ძ ე

დაბრუნდა და განაახლა მიღება:

უბილეთო მგზავრების, სპეკულიანტების და
სხვა წვრილი ვაჭრების!

თფილის-ბათუმის მატარებელი № 41.

შესასვლელი საკუთარ კუბეში.

თბილისის გლეხთა სახლის სამხარეულოს
გაერთიანებული ტარაკანკომი ღრმა მწუხარებით
აუწყებს თავის ნაცნობებს და ნათესავებს ამავე
სასადილოს სამხარეულოს საუკეთესო მომუშა-
ვეების და ძვირფასი მეგობრების

ქმების ტარაკანების

სუფით სავსე ქვაბში ტრადიკულად დაღუპვას.
კრემაცია მოხდება მოსადილეთა კუჭში.

ჩვენია გვინდრი მამული, არ მივცემთ არც ერთ ღრმასა... (შოთა)

პ.მ. რედაქტორის მოვალ. აღმასრულებელი: ს. ბაჩილაძე.

რედაქტ. მისამ.: ჯორჯიაშვილის 5. ტელ.: 3-74-67 ტირაჟი 15.000

პოლიგრაფკომბინატი, ყორუხის ქ. მ. ჯალაღცა წარმოებას 2/1.

წელმოწერილია დასაბეჭდათ 25/1. შეკ. № 234. მთავ. რწმ. 1000